

S 20 37.101

COLEGIUNEA
C. SFETEIA

IOAN SĂNDULESCU

POEZIA LIRICĂ

DIN TIMPUL RĂSBOIULUI PENTRU NEATĂRNARE

1877-1878

CU O PREFAȚA

DE

D-NUL GH. BOGDAN-DUICĂ

INVENTAR
2020

BUCUREȘTI

EDITURA „LIBRĂRIEI ȘCOALELOR“

C. SFETEIA

96, STRADA LIPSCANI, 96

1908

POEZIA LIRICĂ DIN TIMPUL RĂSBOIULUI

201

Biblioteca Centrala

L121861160

Biblioteca Centrala Universiara - Sibiu

POEZIA LIRICA

DIN TIMPUL RĂSBOIULUI PENTRU NEATĂRNARE

1877-1878

Simen.
1927.

COLECȚIUNEA SFETEA

IOAN SÂNDULESCU

POEZIA LIRICĂ

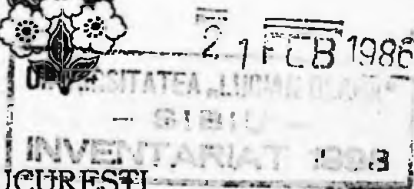
DIN TIMPUL RĂSBOIULUI PENTRU NEATĂRNARE

1877—1878

CU O PREFAȚĂ

DE

D^{-L} GH. BOGDAN-DUICĂ

BUCUREȘTI

EDITURA „LIBRĂRIEI ȘCOALELOR” C. SFETEA
96, STRADA LIPSCANI, 96

1908

Bibl. Instit. de Inv. superior Sibiu
INV. Nr. 57.750/98

Tip. GUTENBERG, Joseph Göbl, Bucuresci.

PREFAȚĂ

Domnul I. Săndulescu mi-a cerut odată — este cam de mult — un subiect de studiu literar pentru un începător. I-am spus că a cerceta poezia războiului pentru independență n'ar fi o muncă de care să fugă omul.

Domnul Săndulescu a cules din reviste și ziare acele poezii care i s'au părut că pot trece drept dovezi de simțiri generale în acel timp. Nu știu dacă a cules tot; dar colecția, așa cum este, prinde un simptom al vremii.

Lucrarea ar fi, fără îndoială, mai interesantă dacă ar da și proză din acel timp: articole de ziare, discursuri, fragmente din scrieri ocazionale. Cu acestea s'ar spori numele celebre care iscălesc materialul colecției.

Altă ediție s'ar putea completa cu ușurință în acest sens.

G. BOGDAN-DUICĂ

«*Patria — zice Paul Bourde — este legătura care ne unește cu oamenii de aceeaș rasă cu noi, cu cei din trecut și cu cei din viitor ca și cu cei din prezent, ea e simbolul binefacerilor pe care le primim... e un câmp pe care îl semăndăm și îl secerăm totdeauna; secerăm semăndăturile strămoșilor noștri și semăndăm pentru urmașii noștri.*»

Orice individ în lumea aceasta are o patrie, pe care dânsul e dator s'o iubiască și să lupte pentru binele, fericirea și prosperitatea ei, căci dânsa consideră ca fiii săi pe toți acei care trăiesc în sânul ei și ca o alma parens, dânsa își revarsă bunurile ei asupra tuturor. Unii își cunosc datoria și caută să și-o îndeplinească în conștiință, alții o cunosc mai puțin, alții de loc.

M'am crezut dator să fac și eu ceva pentru țară, și lucrul n'a fost tocmai ușor. La noi e greu să faci ceiace sperî și mai totdeauna rămâi numai cu idealurile. M'am gândit însă că n'ar fi rău să adun în-

tr'un volum poeziile cele mai frumoase ce s'au scris în timpul războiului nostru pentru neamul nostru.

Veacul al XIX-lea, e fără îndoială, una din cele mai însemnate ere din vicața poporului nostru. S'au întâmplat în el trei mari evenimente pentru noi: *Revoluția din 1848* ¹⁾, *Unirea și Războiul pentru independență*. Evenimentele mari au produs totdeauna oameni mari, oamenii aceștia fac succesul evenimentelor prin fapte și prin scris. Am avut în aceste timpuri bărbați de inimă — patrioți — cari au luptat cu cuvântul și cu fapta pentru realizarea marilor idei, și am avut bărbați cari au luptat cu pana, o luptă similară cu prima. Numele acestor figuri senine, vor rămâne etern scrise cu litere de aur în cartea neamului nostru. Dânșii ne-au dat ceea ce vedem astăzi. Lor, și numai lor, datorim starea economică și culturală, ca și vaza de care ne bucurăm în prezent în fața lumii. Fi-vom oare vrednici să ducem aceste lucruri neștirbite înainte? Să sperăm că da! Să ne rugăm lui Dumnezeu ca să ne ajute să vedem odată întinzându-se hotarele țării noastre până 'n Tisa, până 'n Nistru — și'n codrii frumoasei Bucovine «vesela grădină» — cum zice Eminescu, să fălfăie tricolorul românesc și să răsune voios doina românească. Dea Dumnezeu să ni se împlinească

---

1) Asupra «Poeziei lirice din timpul revoluției din 1848», am scris un mic studiu în «România Nouă», (Numerele 5, 6 și 7—1907).

visul nostru de aur și s'avem curând un împărat al Imperiului Român.

Acesta trebuie să fie visul orărnii bun Român, căci numai uniți în cuget și'n simțiri, încălzindu-ne la flacăra patriotismului, vom putea rezista popoarelor vecine, care nu pândesc decât ocazia oportună ca să ne înghită.

*

Marile evenimente din 1877—1878 (ca de altfel toate întâmplările însemnate nu numai dela noi ci dela toate popoarele) au fost cântate de o mulțime de barzi. Unele dintre aceste cânturi — foarte puține, au fost adunate în broșuri, majoritatea însă au rămas în revistele și ziarele unde s'au publicat. Am găsit între aceste poezii, inedite, ca să zic așa, unele de toată frumuseța, multe care au un fond cu mult mai puternic decât cele publicate în broșuri; altele ceva mai slabe, iar unele slabe de tot, căci firește: «nu se poate pădure fără uscături».

Pe cele din primele două categorii le-am adunat în volumul de față; restul poeziilor ca și unele bucăți mai frumoase în proză, ar putea alcătui un viitor tom — ceva mai voluminos — a cărui apariție depinde de felul cum va fi primit prezentul ¹⁾.

N'am adăogat nici suprimat absolut nimic; n'am

---

1) Un studiu asupra poeziei lirice din timpul războiului, ar fi de neapărată trebuință și-l voi publică cât de curând în «Revista Idealistă».

pus dela mine decât unele note explicative și am introdus regulele ortografiei de astăzi.

In modul acesta cred că mi-am făcut datoria așa cum am putut pentru țară, și pentru acci care au murit acum treizeci de ani pe câmpiile Bulgarici, pentru a ne dà nouă o Românie liberă. Un dar mai nimerit nici nu se putea face Suveranului și veteranelor cu ocazia aniversărei a trei decenii, dela marile eveniment.

II.

1877

LA FII ROMÂNIEI

De atâtea veacuri de amorfire,
O Românie, patria mea,
Soarele vieții, cu fericire
Răsare mândru pe fruntea ta!

Acum drapelul se desfășoară,
Românii veseli s'adun în jur,
Și pentru drepturi, și moșioară,
Cu toți se luptă, să moră jur.

Trâmbița chiamă, tobele sună,
Pe câmpii mândre de sub Carpați,
Români 'n cete iată-i s'adună,
Toți, mici și mari, alerg armați.

Voi fii ai Romii, ș'ai libertății,
Voi toți sub arme mâna vă dați,
Ș'a voastră Țară posterității,
Un nume falnic d'acum lăsați.

Arătați lumii celei barbare,
Că azi Români știi a trăi,
D'acum, nainte mai bine moare,
Decât în Țară ca sclavi a fi.

Mergi tu, Române, către hotare,
Că azi barbarii vor a-ți călca
Pământu-ți sacru, străbunii care
S'au luptat secolii d'a ți-l lăsa.

Rădică-ți fruntea în sus Române,
Și cu mândrie fă-ți pasul tău,
Mergi ș'al tău nume să se 'ncunune,
Cu flori splendide ca visul meu.

ALEX. CARPENIȘEANU.

România liberă
20 Maiu, București.

ACTUALITATEA

Iată ziua azi în care,
România 'n al ei dor,
Dela fiu — și mic și mare, —
Cere brațe 'n ajutor.

Sunt mai mult ca de ocară,
Cei cu sânge românesc,
Dacă astăzi pentru țară,
A lor brațe nu jertlesc.

Semi-luna azi, toți știe,
Drepturi, datini, ne-a călcat,
Și în oarba ei trufie,
Ca vasal ea ne-a taxat.

Dânsa dar ca *Suscrand*,
A crezut că suntem oi,
Și că *Aquila Romand*,
Nu mai naște azi eroi.

Deci Românul să vegheze,
Și la țărături înarmat,
Cu credință să lucreze,
Precum cei din Calafat.

Și când mâine musulmanul,
Va încercă vechiul sistem,
Când iar mâine iataganul,
Ar comite alt blestem...

Atunci tu Român voinice
Cinge-ți spada ta la brâu,
Și cosind păgâni ca spice,
Osmanlăului fă frâu.

Căci Turcia nu voiește
Să te vază ca creștin,
Ci-ți răspunde azi turcește,
Prin ghiulele din Vidin !

Fă să știe azi păgânul,
Cine's fiii lui Traian,
Fă să știe cum Românul
Nu dă Crucea pe Coran !

Ci-și dă vieața, ș'al său sânge,
Pentru dreptul strămoșesc ;
Brațul său el nu-și înfrânge
Pentru cheful păgânesc.

STEAUA ROMÂNIEI

Dedicată M. S. Domnului Românilor.

De o stea conduși odată
Magii de la răsărit,
In spelunca 'ntunecată
Pe Christ au descoperit ;
D'a lor stea conduși României
Au ținut cu pieptul lor
Lupte crunte cu păgânii,
Ca să-și fac' un viitor.

După secolii iar apare
Azi a României stea !
Veniți toți, cu mic, cu mare,
Vă 'nchinați, Români, la ea.

Steaua veche-a României
De mult timp sub nori crâ,
Iar simțirea vitejici
Inimile nu mișcă.

De frumoase suvenire
Nu ne mai înflăcăram,
Ci în trista moleșire
Floarea vieții consumam !

Astăzi negura dispăre...
Iat'a României stea !
Veniți toți, cu mic, cu mare,
Vă 'nchinați, Români, la ea.

Lanțuri vechi și ruginite
Ne 'nvătasem a purtă ;
Zile triste, umilite,
Ajunsesem a 'ndură !
Cine însă astăzi vine
Cu mândrie-a curăți
Fruntea noastră de rușine
Și-o face a tresări ?

Este a patriei salvare...
Este-a României stea !
Veniți toți, cu mic, cu mare,
Vă 'nchinați, Români, la ea.

Armele române sună
P'ale Dunării câmpii ;
Ele lumii viñ să spună
Că trăiesc ai Romii fii.

Sus, Române, a ta frunte !
Vocea țării a sunat !
Brațul tău meargă să 'nfrunte
Iataganul încruntat !

Este scris *neatârnuare*
Pe a României stea !
Veniți toți, cu mic, cu mare,
Vă 'nchinați, Români, la ea !

Suveran al României !
Steaua noastră-i steaua ta.
Mergi! căci siii vitejiei
Fruntea-ți vor încunună.
Cu triumfu 'n a ta mână,
Spune la 'mpărați și regi
Că în patria română
Poți coroane să culegi.

Ai un scut mândru și tare
In a României stea !
Viitorul tău e mare :
Inainte dar cu ea !

Românul

27 Mai, București

G. SION

GENERALA 1.

Echo văilor Române, de trei veacuri lungi de dor,
Nu repetă decât hora și suspinul doinelor,
Vechiul bucium de răsboac, falnic azi a răsunat,
Și ecoul cu mândrie îndelung l'a repetat.
La hotare ! Oltul strigă și la glasul vitejesc
Putna fierbe și mugește, munții Vrancei clocotesc.
Doina tace, ca prin farmec, lanțul horii s'a desprins,
Și străvechea bărbăție în tot pieptul s'a aprins.

. . . . .
De la Dunăre, ne spunc un glas tainic, dureros,
C'a' ei țărături sunt în pradă la păgânul nemilos :
Mii de mame despletite, plâng copiii lor robiți,
Frații fug în pribegie, rămân câmpii pustiiți,
Târguri, sate, ard în flacări, mănăstiri se risipesc,
Ș'ale Dunării talazuri înghit sânge creștinesc.

. . . . .
Bravi Români din patru colțuri, cingeți spada și sburați,
A străbunilor moșie la hotare s'apărați !
Azi în ceruri cu tărie ceasul falnic a sunat,
Lumea 'ntreagă ne privește, steagul stă desfășurat.

Faima celor legioane ce-au dus groaza'n bătălii,
S'arătăm c'am moștenit-o, ca aleși și vrednici fii !
In voi, Vulturul și Zimbrul, să revadă, bravi oșteni !
Pardoșii ¹⁾ din Valea-Albă, leii din Călugăreni !

.....
Mircea, Ștefan, Mihai-Bravul, oi mari umbre de eroi !
Ale căror virtuți sfinte se deșteaptă azi în noi,
Facă geniul ce vecinic v'a purtat biruitori,
Ca izbânda să 'ncunune pe ai țării luptători !

NICOLAE PRUNCU
Iași

Pressa
4 Iunie, București
1877

---

1) Leoparzii, mai exact se numesc românește Pardoși.
(N. A.)

MARȘUL ROȘIORILOR DELA VEDE

Dedicat Domnitorului Românilor Carol I.

Ascultați! cornul răsună,
Fiii țara își adună:
    In picioare, roșiorii
Căci pe Dunărea cea lată
Cete desc se arată
    De păgâni năvălitori.

Și păgânul iar se 'ncearcă
Dunărea la noi să treacă,
    Țara-a ni-o contropi;
Arde, taie, jefucște
Orice 'n cale-i întâlnește
    Par'că noi nici n'am mai fi.

A uitat Hamid Sultanul
Și de pașa Caraimanul,
    Și de marele Sinan;

Și 'n trufia lui turcească,
Crede lesne să smerească
Pe copiii lui Traian.

Roșiori! a voastră pală
Fost-a secolii mândra fală
A oștirii românești:
Căci cu voi apăra Domnul
Țara, legea și chiar tronul
Contra silei dușmănești.

Lăsați dar copii și casa,
Munca câmpului și masa;
Arma repede luați:
Arma, care învechită
Și de timpuri ruginită,
Unii încă mai păstrați.

Arătați că încă bate
In a voastre piepturi late
Suflet nobil, vitejesc;
Arătați că nu-și va pierde
Roșiorul dela Vede
Numele cel strămoșesc.

E destul de când Românul
Pleacă capul la stăpânul
Din stambulul pâgânesc;

Este timp să ne răspundă
La străini de ce să vândă
Din pământul românesc ? !

Dunărea dar să roșească,
P'al ei luciu să plutească
Numai trupuri de pângân;
Să-și aducă iar aminte
D'ale voastre lunge flinte
Și de groaza de Român.

Priviți steagul liberării,
Ridicat de Domnul țării,
Strănepot de mari eroi;
La el ochiul drag țintește
Tot Românul ce robește,
Străinat de lângă noi.

Acest steag când se ridică,
Lacrimi calde din ochi pică,
Și bătrânii 'ntineresc;
Mureșul spumat mugește,
Pindul tainic se jălește,
Iar Carpații se clătesc.

Inainte dar cu toții;
Secerați în câmpul morții,
Suta mea de roșiori !

Și păgâni de ar fi o mie,
Teamă vouă nu vă fie:
Voi sunteți nemuritori.

Căci nu mor cei ce se bate
Pentru-a țării libertate,
Tronul ei și Dumnezeu.
Și e sântă-acea înfrățire,
Ce conduce la jertfire
Un popor și Domnul seu.

M. C. MĂNCIULESCU

Familia
12/24 Iunie, Buda-Pesta.

MARȘUL ANULUI 1877

Dedicat Armatei Române.

Calcă, Române, plin de mândrie,
Ridică-ți fruntea sus, nesfiit!
Căci sub picioare oarba trufie,
A păgânimei tu ai zdrobit!

Fala străbună iarăș învie,
In fiecare piept de Român
Căci dânsu 'n suflet și-a scris să fie
Liber și 'n țara-i singur stăpân!

Își lasă plugul, sapa și carul
Și 'n loc de coasă ia pușca 'n mâni!
Dă cu nădejde, nu vrea hotarul
Să i-l mai calce pas de păgâni!

Țara e mică, însă e tare,
Căci are brațe și piept de fier,
Suflet cu viață, inimă mare,
Credință 'n scutul, nădejdea 'n cer !

Calcă, Române, plin de mândrie,
Ridică-ți fruntea, sus, nesfîit!
Căci sub picioare oarba trufile
A păgânimii, tu ai zdrobit!

GR. BENGESCU

Familia

12/24 Iunie, Buda-Pesta

DACIA ȘI ROMÂNIA

(La poalele Carpaților, bătrâna Dacia doarme p'o coastă
—S'aude în depărtare cântul independenței— România apare).

ROMÂNIA

O Dacie ! te scoală din somnul tău în care
Te-ai adâncit. Ascultă un imn de deșteptare.
Natura e voioasă ; un soare a răsărit,
Și fii tăi, o maică, te chem necontenit !
O Dacie ! te scoală...

DACIA (deșteptându-se)

Ah ! ce voiți cu mine ?
De ce-mi turburați pacea, când dorm așa de bine ?
De ani sunt abătută și dorm neîncetat ;
Căci timpul nu-mi sosește, — repaus am cătat,
Și visurile mele acum sunt prețioase ;
Visez vremuri trecute, epoce glorioase
Ce nu vreau să dispară, căci mult eu le-am iubit.

ROMÂNIA

Epocele acelea, o maică ! au sosit !..
O, Dacie te scoală ! Vezi gloria te cată !..

DACIA

Să vie ! unde este ?.. De mult ea vulnerată
Pieri ; în alte câmpuri fertile a sburat.

ROMÂNIA

Românii au mers 'nainte pe când ai dormitat.
Acuma te deşteaptă !

DACIA

Dar, sunt tot ostenită.
Pe Decabal văzut-am cu oastea-i biruită
Căzând. Oh ! al meu suflet amar a fost sdrodit ;
Şi dacă pe mormântu-i atunci n'am adormit,
Nutream încă speranţe, credeam că din ruine
O Dacie frumoasă o să renască 'n fine !
Speranţă 'nşelătoare, un vis ce a trecut !..

ROMÂNIA

A ta speranţă încă nu cred c'a dispărut !

DACIA

Eu am văzut Romanii prin Dunărea turbată
Trecând în legiune, teribilă armată ;
Şi pe barbarii cari din Est au coborît
Ca un torent ce naşte un timp posomorît,

Eu i-am văzut ca râul ce să revarsă 'n mare
Și lasă pietre limpezi pe urmă când dispare.
Și Hunii și Gepizii și Geți, Alani, Avari,
Au debordat în țară ca râuri foarte mari.
A fost potop teribil și 'n el abandonată
Eu liberă copilă speram a fi odată.
În mijlocul furtunii mereu am rezistat,
Dar capul meu de valuri fu tare sfărâmat!
Am legănat pe Mircea, ca mumă cu ardoare,
În sufletu-i vărsat-am a patriei amoare¹⁾;
Învins, eu mângâiere i-am dat, și 'nvingător
Triumful lui cântat-am cu fiii mei în cor!
Când am văzut pe Ștefan, de bucurie plină
Am tresărit; atuncia credeam că o să țină
Etern acele zile, dar ele au trecut
Ca și eroii cari din ele s'au născut.
D'acele vremi trecute, epoci de fericire,
'Mi-aduc acum aminte.

ROMÂNIA

Frumoasă amintire!

DACIA

Când aquila română la Dunăre privea,
Călugărenii Iată o suvenire-a mea!

ROMÂNIA

Acolo arătat-am a noastră vitejie!

---

1) Iubire.

DACIA

Dar Ungurul, dușmanul, cel plin de viclenie,
Cu mâna-i trădătoare viteazul ne izbi,
Și Dacia cea mare cu dânsul se sfârși.
Durerea 'mi-a fost mare și-am plâns o Românie!
Am stors lacrimi de sânge!... De-aceea acum ție!
'Ți zic: somnu-mi copilă, nu mai mi-l tulbură.
Nu știu, nu cred nimic...

ROMÂNIA

Dar poți încă spera,

DACIA

De-atâtea mari speranțe, ți-am spus sunt ostenită.
Ah! lasă-mă mai bine în somnu-mi liniștită.

ROMÂNIA

Dar somnul, este moartea!...

DACIA

Mie îmi pare un vis,
In care văd trecutul cel glorios. Ț-am zis,
Că 'n viitor speranțe eu nu mai am; credință
Trecutul îmi dă mie...

ROMÂNIA

Dar este cu puțință,
Ca timpul vreodată să stea din cursul său?
Tu ai dormit, o maică! și greu fu somnul tău.

DACIA

Puteam s'azist cu oare l'acele saturnale,
Când pe mormântul țării, cu jocuri infernale,
Se desfătară Grecii veniți de prin Fanar ?
Eu n'am voit, copilă, să sorb ș'acel pahar !
Ah! lasă-mă, dă-mi pace, nu-mi mai aduce aminte
D'acele vremi în care străbunele morminte
De dânșii profanate erau...

ROMÂNIA

Nu vor mai fi,
Căci ai dormit tu, maică, când Tudor într'o zi
A rădicat stindardul pentru emancipare.
Atunci Fanarioții, goniți peste hotare,
Fugiră, însă țara rămase... Ai dormit
Tu maică, când Românii, acel jug l'au sdrobit ;
Da, ai dormit, eu însă am stat tot în veghere.
Tu la trecut gândit-ai, cu în a mea tăcere
Am mers tot înainte sperând în viitor....

DACIA

Dar numai cu speranțe să pierde un popor.
D'a fiarelor rugină îți sunt mâinile pline...

ROMÂNIA

Dar fiarele sdrobite acum sunt, tu vezi bine.

DACIA

Ești singură !

ROMÂNIA

Nu mamă, căci dreptul e al meu !

DACIA

Dar în picioare astăzi se calcă dreptul tău !

ROMÂNIA

Ai mei fi bravi stau gata spre a lui apărare...

DACIA

Ei singuri pot să lupte cu dușmani la hotare ?
Căci sunt puțini...

ROMÂNIA

O maică, sunt bravi, îi vei vedea.

DACIA

Copilă, ai iluzii, dar de or dispărea,
Când ora de pericol...

ROMÂNIA

Ascultă acum sună !

DACIA

Ei bine, du-te fi-ți începi de fi-i adună !...

ROMÂNIA

I-am adunat, sunt gata...

DACIA

Arată-mi-i și mie !...

ROMÂNIA

Ascultă ! Iată-i cântă un imn de vitejie !..

(S'aude cântul independenței, al cărui sunet s'apropie din ce în ce mai mult. O mulțime de tineri apar în fundul scenii. Dacia îi privește).

DACIA

Salut o Românic, salut pe ai tăi fii !
Îți mulțumesc că astăzi să mă deștepți tu vii !
Voiesc s'azist la astă măreață sărbătoare !

ROMÂNIA

Azi România este întregă în picioare !

DACIA

O țară, scumpă țară, pe care te-am iubit,
Salut independența ce azi ai dobândit !
Priveliște măreață ! o munți bătrâni, voi care
Ați fost azilul nostru când hordele barbare
Gonise românimea din țara-i în trecut;
Al Daciei scump leagăn, Carpați eu vă salut !
După atâtea chinuri, renaști acum în fine
O Patrie Română ! pot a trăi cu tine,
Speranțele-mi pierdute acum le regăsesc.

ROMÂNIA

O, Dacie ! Românii la tine se gândesc.

DACIA

'Nainte ! — A voastră mumă vă binecuvintează
Din vârf de munți isbânde ea astăzi vă urează.

ROMÂNIA

O maică !

DACIA

O, copilă ! Momentul a sunat !
Te du, căci datoria pe tine te-a chemat.
Și nu uită copilă și nu uită vre-o dată,
Că tu acum în lume ai fost predestinată
S'arăți cum-că României sunt tot fii de eroi !
A Daciei speranță să reazimă în voi !

ROMÂNIA

O Dacie! speranța 'ți-e nobilă și mare ;
Sperând tot ca și tine României la hotare
Se vor luptă ș'or spune că-ntr'înșii n'au pierit
Virtutea strămoșească ce ei au moștenit.
Da, fiii tăi o mamă ! se lupt ca să sfășie
Hotarul ce-i desbină și jugul cel fatal,
S'ardice printre nații o *Daco-Românie*
Măreață și unită ca și sub Decebal.

DACIA

Atuncial.. fericire!.. Ad-mâna fica mea,
Vor fiii mei mărirea... O vor ! o vor avea !
(Se îmbrățișează. Cântul independenței răsună iarăși).

Pressa

18 Iunie, București.

B. P. RĂDULESCU

ARMATELOR ROMÂNE

1877.

---

*Dedicație M. M. L. L. Domnului și Doamnei,
Suveranii Românilor.*

Sună trâmbița în țară!
Dunărea a tresărit,
Și Carpații repetară
Ast semnal de mult dorit.

Echo'l poartă cu mândrie
Peste codri, peste plaiu,
Peste 'ntreaga Românie,
Ca sub Ștefan și Mihaiu.

Săi Române și ia arma!
Domnul țării-a dat alarma!

N'auzi Dunărea cea mare
Cum mugește ea acum?
N'auzi tunul la hotare?
Nu vezi flacără și fum?

Nu vezi aquila străbună
Pe stindardul țării sus ?
Și trufașa semilună
Declinând către apus ?

Sai Române și ia arma !
Domnul țării-a dat alarma !

N'auzi glasuri de morminte,
Mândre, pline de orgoliu ?
Umbre mari, umbre prea sfinte,
Ies în albul lor lințoliu,

Să privească cu trufie
Rasa lor cea vitejească,
Luptând pentr'o Românie,
Cu credință strămoșească.

Sai Române și ia arma !
Domnul țării-a dat alarma !

Mume bune ! v'armați fi
Ca în timpul lui Ștefan,
Căci pământul României,
Azi se pradă de dușman.

Și o binecuvântare
Dați ostașilor Români,
Care merg către hotare
Să respingă pe păgâni.

Sai Române și ia arma !
Domnul țării-a dat alarma !

Soțioare mult duiioase,
Aveți inimă în voi,
Căci veți fi mai radioase.
Când bărbații-or fi croi.

Doamna țării, ca soție
Dă și Ea scumpu-i odor ;
Pentru maica Românie
Dă pe mândru-i soțior.

Sai Române și ia arma !
Domnul țării-a dat alarma !

Iar voi, juni ostași, ce'n piepturi
Aveți inimi românești,
Apărați a țării drepturi,
Ca în timpii strămoșești.

Dați o patrie frumoasă
La urmașii viitori,
Liberă și majestoasă,
Ca un dulce raiu de flori.

Sai Române și ia arma !
Domnul țării-a dat alarma !

Vedeți voi? In astă țară
Nu-i un deget de pământ,
Ce n'a fost odinioară
Stropit de un sânge sfânt.

Nu-i o mână de țărână
P'aste plaiuri românești,
Fără pulbere străbună,
De-oseminte părintești !

Sai Române și ia arma !
Domnul țării-a dat alarma !

Tricolorul mândru sboară
Peste fi de eroi !
Domnul țării'l desfășoară,
Cu El fiți, căci e cu voi.

E viteaz ! Inimă arc !
Și-și iubește-al său popor !
E din Frederic cel Mare !
Și va fi învingător !

Sai Române și ia arma !
Domnul țării-a dat alarma !

LA OSTAȘII ROMÂNI

Martură neadormită,
De mii glorie coperită,
Dunăre ! Ca ș'altădată,
Fă ca unda-ți răsfățată
Să vorbească cu mândrie
D'acea jună Românie,
Ce se luptă cu ardoare
Pentru-a țării apărare!
Azi în pept ori cui tresare
Vechia glorie străbună,
Azi se bate fiecare
Pentru-a patriei cunună!
Osmanlăul cu 'ngrijire
Vede lupta că s'a 'ncins.
Vede Turcul cu mâhnire
Semi-luna că s'a stins.

Mii de guri înflăcărate
Varsă plumbi, carteci, grenade,
Iar ostaşul româneşte
Plumbi, carteci, totul primeşte,
Tot cu spor le 'napoieşte
Şi vrăjmaşului păgân,
Cu speranţă 'n braţul seu
Şi credinţă 'n Dumnezeu!
Alah ! urlă în turbare
Turcul, de Român răpus !
Alah ! Alah ! îndurare;
Semi-luna a apus.

*

Lupta-i de tot vrăjmăşească
Cu-ofiţeri şi soldaţi noi,
Căci cenuşa strămoşească
A urzit mii de eroi !
Plumbul lasă gol în şiruri,
Bomba seceră mai rău;
De-a rămas cât unu 'n rânduri,
Acel unu-i cât un leu !

*

După luptă-o voce 'ntrecabă:
Câţi sunt morţi, câţi mai sunt vii ?
· · · · ·
· · · · ·

Numai cinci răspund din zece,
L'al sergentului apel;
Cu ei însă, să ivește
Și-al companiei drapel !

*

După grei secolii de lanțuri
De doliu, de letargie,
România, azi în danțuri,
Urcă fruntea cu mândrie.
Azi s'afirmă că e jună
Mama-Patrie română !
Căci stindardu-i când apare
Pe al luptelor câmpii,
Ca și Parca 'ngrozitoare
Seceră sute și mii.

*

Nu e plaiu, nu e câmpie,
Nu e loc să nu vorbiască,
Cu ardoarea cea mai vie,
De bravura strămoșiască;
Căci, de sânge al vitejiei
Tot pământul adăpat,
Necatârnarca României
Pe deplin a fecundat !

*

Veniți frați, soții și mume,
Dela mic și pân' la mare
In veșmînți de sărbătoare,
Să înscrim ficce nume
Al copiilor ce'n luptă
Au vărsat sângele lor,
Plini de-ai Patriei amor!
Puneți flori cu duioșie
Pe-al vitejilor mormânt!
Vărsați lacrimi cu mândrie
Pentru cei ce nu mai sunt !

COL. G. C. ASLAN.

România lil eră
29 Iunie, București

ORA SUPREMĂ

Nu vă urez viață, căpitanii mei,
Din potrivă, moarte, iată ce vă cei.

.....
.....
Mergi de-ți strânge oaste pentru țară mori,
Și ți va fi mormântul coronat cu flori.

Bolintineanu.

Domnul țării la hotare
Cu stindardul desvălit,
Pleacă azi în ziua mare,
Azi când ora a sosit;
Și ostașii lui rășboinici
Il aștept, nerăbdători
Să-i arate că's destoinici
De-a băgă 'n dușmani flori,
Sus, Români, cu vitejie,
Salvați scumpa Românie.

Două secole trecură
De când gladiul român
N'a atins cu-a lui bravură
Carnea crudului păgân.
Azi virtutea strămoșească
În Români a re'nviat,

Ș'acum vor să răsplătească
Suferințe ce au răbdat.
Sus, Români cu vitejie
Salvați scumpa Românie.

Pe la Dunărea din locuri
Trăsnetele se 'nmulțesc,
Și din gurile de focuri
Fulgerile se 'ncrucesc.
Munții tremur, se 'nfioară,
Toate văile răsun,
Căci voinicii merg să moară
Cu păgânii își răsbun.
Sus, Români, cu vitejie,
Salvați scumpa Românie.

Vodă Carol înainte
Vă conduce la rebel;
Voi cu sângele fierbinte
Vi-l vărsați când zice El.
Și chiar Doamna vă urmează
S'aline rane de fer,
Vine și vă consolează
Ca un înger de la cer.
Sus, Români cu vitejie,
Salvați scumpa Românie.

Spada noastră strămoșască
De doi secolii-a ruginit;
Faceți ca să strălucească
Prin victorii însutit.

Și fiți mândri 'n vitejie
Că voi sunteți cei dintâi
Ce călcați cu vijelie
Pe barbarii osmanlâi.
Sus, Români, ferice fie,
Scumpa noastră Românie.

Peste Dunărea bătrână
Trece-ți astăzi toți cântând,
Și cu armele în mână
Fulgerați, moartea 'ntruntând.
Voi, cu Domnul vostru june
Și viteaz, înaintați,
Vocea voastră să răsunе
Din Balcani pân la Carpați.
Sus, Români, cu vitejie,
Salvați scumpa Românie.

Pui de lei ai României,
Strănepoți ai lui Traian,
Ștergeți pata letargiei
Azi, cu brațu-vă roman.
Faceți astăzi ca să sboare
Faima voastră depărtat,
La dușmanii de sub soare
Ce pe voi v'a înșulțat.
Ș'arătați că 'n vitejie
Românul să moară știe

Voi viteji, voi brazi ai țării,
Ce la lupte alergați,
Ce ca valurile mării
In păgâni vă aruncați ;
Frații voștri vă privește
Cu mândrie 'n pieptul lor,
Cum luptați croicește
Pentru-al patriei amor.
Sus Români, cu vitejie,
Salvați scumpa Românie.

Voi ce mergeți înainte,
Daca-ați ști, voi ați sălta ;
Dacă-ați fi voi la morminte
Ați aveà ce ascultà.
Moșii voștri azi tresare
In țărâna lor, văzând
Că nepoții cu foc mare
Luptă ca ei oarecând.
Sus, Români, cu vitejie,
Salvați scumpa Românie.

Voi bătrâni, albiți de zile,
V'așteptați la sărbători ;
Și voi dalbelor copile
Preparați cununi de flori.
Iar voi, mamelor duioase,
Ce-ați dat patriei eroi,

Bucurați-vă voioase
Căci veți scăpa de nevoi,
Și voi maici din mănăstire
Faceți rugi pentru oștire.

Ora iată e sosită,
Flamura s'a înălțat ;
Steaua țării strălucită
Sus pe cer s'a arătat.
Vodă Carol își conduce
Astăzi bravii lui oșteni
Ca să lupte pentru cruce
Ca și la Călugăreni.
Astăzi flamura română
S'a 'nfipt în țara păgână.

Români ! Ora e supremă,
Aveți inimile sus !
Lepădați ura extremă,
Ce popoare a distrus.
Acu-i timpul de mărire,
Alergați tineri, bătrâni,
Și ca frați într'o unire
Să învingem pe păgâni.
Sus, Români, arma la braț,
Patria vă apărați !

Telegraphul
5 Iulie, București.

Z. ANTINESCU
Plocești

CÂNTEC OSTĂȘESC ¹⁾

O! nu te teme, țara mea,
Cu brațul meu te-oiu apăra,
Vezi tu colo steagul turcesc
De unde tunuri ne pândesc?
Chiar mii de bombe de-ar svârli
Cu Domnul Carol le-oiu zdrobi.

Dunărea vecinic, ne-a iubit,
Pe unda ei am mai plutit,
Alc ei valuri cântă blând:
«La zid copii săriți curând!
Dați foc, luptați, viteji eroi,
Căci Domnul Carol e cu voi!»!

O! nu te teme țara mea,
A tale lanțuri le-oiu sfârmă!

---

1) Primim de la Iași următoarele versuri (De la cine?).
Suntem fericiți a publică cele dintâi accente adevărat lirice
asupra războiului de azi. — N. R.

Mai fac o cruce și apoi
Pornesc la luptă, la răsboiu,
Destășor falnic steagul meu...
Cu Carol este Dumnezeu!

*

PENTRU CĂLĂREȚI

O! murgule, ce-ai nechezat,
De ce ca vântul ai pornit ?

«Zării pe Carol, Domnul meu!
Voiu după el s'alerg și eu.

«El pentru țară merge 'n foc,
Dușmanii nu-l opresc în loc.

«Ca para sunt obrazii săi,
Din ochiul său pornesc scânteii.

«El vreă cu chiar a sale mâni
Să ducă moartea prin păgâni».

Deci sboară, murgule, vioiu,
Mergi după Carol în răsboiu;

Prin ape, șanțuri, pe câmpii
De domnul Carol să te ții!

*

CÂNTEC DE VITEJIE.

Prin baionete scânteitoare,
Printre ghiulele omoritoare,
Stau fără fior.

Babele toacă la șezătoare,
Fetele cânte lângă izvoare
Cânturi de dor !

Mie îmi place foc, bătălie ;
Fapte rășboinici de vitejie
Eu le iubesc !

Liberă țara de-acum să fie,
Ei trup și suflet pentru vecie
li hărăzesc !

De printre ziduri pot să privească
Bombe aprinse și să plesnească
Eu rād de voi !

Chiar vouă 'n ciudă, cu veselie
Eu cânt un cântec de voinicie
Și de rășboiu !

*

ROMÂNI...

Români, ostașii vă priviți
Ce s'au născut pe-acest pământ :
Ca ziduri stau și neclintiți,
Și 'n bătălie rād și cânt !

O mamă alungă-ai tăi fiori,
Căci cruce voiu purtă la piept.
Mireasa mea culeagă fiori
Pentru norocul ce aştept !

Nevastă, zi copiilor
Că vitejeşte m'am luptat
Că 'n luptă-am fost biruitor
Şi pe duşman l-am sfărâmat.

Eu rîd de tine, duşman rău,
Nu simt nici frică, nici nevoi,
Căci paloş, ţară, Dumnezeu,
Merg toţi cu mine la răsboiu !

*

CĂZUT PENTRU ȚARĂ.

Cad bombele vrăjmaşe,
Plesnind şi vîjâind,
Şi sate şi oraşe
Dăramă şi aprind.

Iar Dunărea măreaţă
Urmează cursul ei,
Sub neguri, fum şi ceaţă
Brăzdate de scânteii.

S'aud strigări amare,
Oraşul geme greu ;

Cuprinși de 'nspăimântare
Fug toți, gonesc mereu.

Și muma despletită
In braț c'un pruncușor
Aleargă prăpădită,
Cuprinsă de fior.

Ea pare 'naripată
In repedele-i sbor,
Când lângă ea de-odată
Trăsnești îngrozitor !

Un gemet de durere....
Copilul dela sân,
O strânge cu putere
Apoi... nici un suspin !

Speranța ei e stânsă !
De acum dureri și chin
Căci moartea vai ! atinse
Copilul dela sân !

'Naintea celor care
Porniră spre vrăjmaș
Căzut-a pentru țară
Un dulce copilaș !

VOM TRECE !

Vom trece largul fluviu cu maluri uriașe,
Cu valuri aurii,
Și steagurile noastre vor fâlfâi trufașe
Pe forturi și giamii!

Vom trece ! — Umbră deasă a cetelor viteze
In cruntul lor avânt,
Va 'ncinge pe vrăjmașul, pitit în metereze
Ca noaptea de mormânt.

Vom trece ! — Bate ceasul — un ceas de două
[veacuri —
Al răsbunării ceas !
Și tunul îl vestește la surzii din sangiacuri
Cu-al morții aprig glas!

Vom trece ! — Și trecură ca stoluri de lăcuste,
Un șir de negri ani,
Cu jaf, omor, insulte, și capete-auguste
Ne-au spart acești tirani!

Vom trece! — Rândul nostru sosește plin de spaimă
Ca trăsnet din senin,
Și tot ca 'n alte zile, cu vechia noastră saimă,
Venim, cumplit vecin!

Vom trece! — Și spăla-vom cu sângeros deluviu
Cel mai murdar trecut,
Iar voi, — și voi veți trece ca unda 'cestui fluviu...
Când noi vom fi trecut!

V. D. PĂUN

România liberă
10 Iulie, București.

ECOURI DELA ISTRU

I.

Peste plaiuri și câmpie,
Jos la valea Istrului,
Sgomot surd de vijelie
Ține calea vântului...

Un colos fatal din lume,
Consumat și 'mbătrânit,
De păcate fără nume
Sdruncinat și gârbovit,

A pornit spre risipire
Ș'a clătit din temelii
Ș'amenință 'n cotropire
Cu peire mii și mii.

Focul, ferul, întrunite
Pe-al Bulgariei pământ
Și orgii nepomenite,
Schimbă țara într'un mormânt.

Şesuri, dealuri, văi, coline,
Din Carpați pân' la Balcani
Toate gem și toate's pline
De armate și dușmani.

Și bătrânul nu se'ndoaie
Sub povara de oțel,
Sub voinici ce trec în droaie
Și'n coloane peste el.

· II.

De pe plaiuri, din câmpie,
Jos în valea Istrului,
Sună'n lume cu tărie
Buciumul răsbelului.

Și din Istru spre hotare
Glasul lui pătrunzător
Tronuri face să tresară,
Umple lumea de fior...

Ce să fie?... Ce schimbare
Se prevede 'n emisfer,
Ce furtună așa de mare
Amenință al său cer,

De-așa stranie teroare
Dintr'un sunet de resbel
S'a lățit printre popoare,
Ce-au trăit din veci cu el?

Ori n'a curs pe plaiuri încă
Râu de sânge omenesc,
Și pe scoarța cea adâncă
Din rotundul pământesc

Nu sunt urme încrustate
De ai gloriei martiri,
De resbele 'n veci purtate
Nu sunt mii de suveniri ?...

Astfel este a lumii fire,
Forma vieței e resbel —
Glorii, nume și mărire
Cresc pe luciu de oțel;

Și de n'or sună famlare
Câmpii de n'or sângeră,
Lumea 'ntreagă în uitare
S'ar petrece și-ar urmă ....

Tibrul clasic, Rinul falnic,
Pe a căror țărni uitat
Trei mari evuri în curs jalnic
Monumente-au ridicat,—

Sena, Elba, — Solferinul,
Piramide peste mări,—
Valea-Albă, Berezinul
Renumite 'n întâmplări,—

Nu sunt toate în istoric
Loc de fapte vitejești,
Martori vii de tragedie
Și de lucruri omenești ?

Pentru-ce atâta 'ngrozire
Azi d'un sunet și d'un val,
D'un resbel, de-o măcelire,
De un lucru natural ?!..

III

«Sunt, ș'au fost și vor fi încă

«Multe câmpuri de jelit,

«Și țărâna cea adâncă

«Multe vieți a inghițit.

«Dar cu Istru nu se poate

«Nici un rău asemănă,

«Nici prin suveniri uitate

«Nici prin chiar ursita sa...

«Pe a lui câmpuri roditoare,

«Pe a lui țărături pitorești

«Răsărit-a multă floare

«Tot din sânge voinicesc,

«Și croi din patru vânturi,

«Amăgiți de al lumii dor,

«Și-au aflat aici mormânturi

Și mărirea gintei lor.

«El prin nume și valoare
«De ursită-i destinat,
«Gelosia 'ntre popoare
«S'o nutrească ne'ncetat; —

«Spre a lui țărături să țintească
«Ochii lumii fermecați,
«Regi și principii să-l privească,
«Stând pe arme rezemați.

— Zice o voce și dispare
Printre sfere străbătând,
Și s'arată 'n depărtare
O stea jos pe cer căzând.

Pressa
22 Iulie, București.

M. TOMA (Sibiu)

HORA OSTAȘILOR

Rămâi, țară sănătoasă,
Noi ne ducem la războiu;
Tu fii mândră și voioasă
Pentru tine, murim noi.

Mulți ne ducem, câți ne 'ntoarcem ?
Cine oare poate ști ?
Pentru țară totul facem,
Pentru țară vom muri.

Hai, flăcăi încă odată,
Trageți hora la hotar
Trageți hora lată, lată,
De străin n'avem habar!

Țara noastră să trăiască
Cu vitejii ei feciori;
Măine 'n hordia turcească
Să băgăm și noi fiori.

Să jucăm, băceți, o dură
Ș'alte jocuri românești,
Iar tu, cioară, zi-i din gură
Zi-ne doine voinicești.

Hai, flăcăi, încă odată,
Trageți hora la hotar ;
Trageți hora lată, lată
De păgâni n'avem habar.

C. R. CORNĂȚEANU

Ghimpele
24 Iulie, București

VOCEA UNUI ORB

Dumnezeul părinților noștri a fost cu țara,
a fost cu noi . . . . .

Vă iubiți patria? Veți ști a o 'nlări).

Alexandru Ioan I Cuza

(Proclamațiunea Unirii Principatelor).

I.

Sunt orb.... orb din natură, și plâng că n'am vedere,
Și n'am văzut vreodată un soare răsărind;
Dar pe-omul cu vedere îl plâng mai cu durere
Când nu vede nimica p'acest pământ trăind.

Vai ! mult este amară o pâine ce-i cerșită,
Când nu pot să o capăt prin însăși munca mea !
Cu sufletu 'n suspinuri, cu înima-mi sdrobotită,
Trăiesc în suferințe căci nu pot a vedea.

Așa ziceam odată, sunt ani șasespreze;
'Mi-aduc bine aminte că 'ntr'o zi mi-am zis :
Mai bine vie moartea, un fluviu să mă 'nece
Să scap de zile negre c'ășa mi-a fost scris.

Căci ce îmi folosește viața 'ntunecată,
De-a nu vedeă părinții, amici, frați și surori?
Eu n'am văzut vreodată natura re'nviată;
Eu nu știu ce sunt munții, câmpiile cu flori.

Eu n'am văzut vreodată pe câmpul bătăliei
Stindardul țării mele cu fală tălălând;
Eu n'am văzut pe Domnul, pe Domnul României
Șezând pe tronul-i falnic, un sceptru 'n mâini
[ținând.

Eu n'am văzut cu ochii altarul zeității,
La care se închină tot sufletul creștin;
Dar orb, cum sunt acuma, sunt fiu al libertății,
O simț, o ador din suflet, ca p'un odor divin.

Și mai ziceam în sine-mi: când patria mi-ar cere
Să-i apăr libertatea și dreptul suveran,
Aș merge cu ardoare, lupta-m'aș cu plăcere
Alăturca cu frații — s'arăt că sunt Roman.

S'arăt că'n aste vine un nobil sânge cură
Al căruia sorginte e lângă Capitol;
Ca Mucius Scevola -- deși 's orb din natură
'Mi-aș dà și chiar viața pentru al meu popol.

Așa ziceam atuncea. Dar timpii se schimbără,
Cum și omul se schimbă, ah, câte-am auzit!
Ș'acum fără vedere trăiesc cu pâine amară,
Ș'aștept numai mormântul cu sufletu-mi măhnit!

II.

Stăteam, nu-i mult de-atuncia, cu fruntea pe-a
[mea mână ;

Chemam să vie moartea, de vieață obosit ;
Plângeam soarta umană, știam că în țărână
O să-mi transform ființa, și îndat'am adormit.

Un vis... da, vis teribil! — In negrele-mi clipite
Figuri tot carnivore p'un câmp larg se vedeau ;
Tot lei, tigri, aquile cu capete 'ndoite
Intinși pe câmpul verde a lene ei ședeau.

Ș'apoi o semi-lună cu colțuri ascuțite
Pe cer stătea palidă par'că voia să-mi dea
O tare lovitură, furiș pe nesimțite,
Părea că vrea se 'ncerce pe mine a cădea.

Dar însă o aquilă biceptă, neagră, mare,
Cu aripile 'ntinse spre cer s'a avântat ;
Trecu în fluviu groasnic, sbură peste hotare
Și'n sbor pe semi-lună d'un colț o-a apucat.

D'o dat' s'auzi țipet, o luptă 'n atmosferă,
Scântei, bucăți de lună cădeau neîncetat,
Acum tigrii și leii, și-o groaznică panteră
Sberau de mișcau munții și... 'ndat m'am deșteptat.

Dar fruntea-mi obosită muiată în sudoare
Ardea ca o văpaie, eram cuprins de morb ;
Am vrut să-mi deschid ochii, să văd lumină, soare,
Dar 'mi-adusei aminte că sunt tot orb, tot orb !!

III.

Dar ce simț?... Vai, o dogoare! Ah, ce aud? O
[detunare!]

De ce trompeta sună, alarm 'ngrozitor?
Spuneți-mi, o, spuneți iute, ce-i această alergare
Ce produce 'n al meu suflet o răceală, un fior?

Spuneți, frați Români, cu toții, ce-i această uruială
Ce cutremură pământul ca vulcanul furios?
Ce's strigările 'nmiite cu atâta nesfială?
Ce e pulberea și fumul ce mă 'neacă-aicea jos?

O fi plagă, o fi rășbelul, o fi visul meu d'odată?
O fi lupta causei-sacre ce de mult o așteptăm?
O fi ziua rășbunării națiunei insultată?
O fi ora cea din urmă a osmanului infam?

Spuneți, din ce parte vine îngrozit'asta furtună
Ce produce mari talazuri pe al Danubiului sân?
Dela Cornul cel de aur, dela oarba semi-lună?
Sau Balcanul și Carpații disput râul cel bătrân?

Ah!... acuma... e acuma, pieptul meu simte-o căldură;
Da, o cerule prea sfinte, sângele mi s'a aprins;
Brațul meu e 'n încordare, îl simt demn pentru bra-
[vură,
Ah! vedere, ah deschidemi, ochii mei ce 'mi s'au
[stins.

Ca să văd măcar odată steaua gloriei străbune
Cum lucește radioasă sus pe cerul românesc;
Un moment măcar acordă-mi să zăresc eu cum apune
Semi-luna arogantă jos sub globul pământesc.

Să privesc măcar odată peste câmpul bătăliei,
Și să văd pe fiii țării cum s'aruncă în dușmani;
Să văd steagul cum se nalță și pe Domnul României
Conducându-i vitejește cu succes către Balcani.

Vai, dar nu văz ! Nu văz, Doamne, cu-ai mei ochi
[oastea română,
Cum o fi ea de frumoasă ! Aud caii nechezând !
Cum o fi strălucind ferul ridicat de brava mână
La a soarelui lumină pe dușmanul răspingând !

Vai, și nu văd ! Unde-i Domnul, Carol-Vodă unde
[este ?
De nu'l văd, măcar comanda să aud din gura Lui;
S'aud zicând: «Inainte ! Copii ! Carol vă iubește!
«Inainte cu bravură, moarte inamicului.

«Vedeți Ștefan că ne așteaptă ; Mihai Bravul el ne
[cheamă,
«Mircea cu-alți eroi ca dânsul ne privesc colo
[din nori;
«Inainte voinicește, Padișahul să-și dea scamă,
«Sus, la gloria străbună, să eșim triumfători».

Ah ! de ce nu am putere, să iau spada românească,
Să mă pun în rând cu frații și cu brațu-mi herculan,
S'arunc spaima între horde cu tăria viteajască
Și s'arăt ce e Românul când apucă pe dușmani.

Să arăt măcar acuma ce-i Românul în turbare,
Când la drepturi îl atacă din Balcani sau din
[Carpat ;
Și când Carol-Vodă 'l chiamă să ia arma la hotare
Unde mâna Lui augustă steagul țării a 'nălțat.

Frați ! Aduceți-mi stindardul, ah ! stindardul țării
[mele,
Ca să-l strâng la peptu-mi tare, ne 'ncetat ca să-l
[sărut ;
El e fala României. El acum în timpuri grele
E simbolu' independenței. Steag român, eu te salut !

Ah ! aduceți-mi o armă, s'o apuc ca 'n niște clește,
S'o sărut și la cătare s'o pun drept către dușmani ;
Dar... eu uit că n'am vedere ! Da-voiu da, cu ea orbește
Ca să tremure barbarii din Carpați și din Balcani.

IV.

Despre culmea carpatină și cât ține șiru-i mare,
Și cât curge vechiul Istru până întră în Euxin,
Simt că bate un vânt dulce, simt că este o mișcare,
Un curent întins electric ; simt c'atinge ș'al meu sân.

Aud râuri murmurânde ce în curgerea lor lină
Spală florile pe țărmuri, șterge praful grămădit;
Le redă apoi culoarea, le întăresc la rădăcină,
Le adaugă puterea spre a crește înmiit.

De departe, de departe curge Dunărea bătrână
Ce în sânu-și priimește Jiul, Oltul și pe Prut :
Apoi Ialomița, Argeș și Siretul ce se 'ngână,
Cu mai multe alte râuri ce încet ele-au crescut.

Ș'adierea ce am simțit-o e întinsă 'n depărtare ;
Tisa, Mureșul și Crișul nu's străine d'ăst avânt ;
Dar Târnăvile cum curge! Ș'apoi Someșul cel mare!—
Cernăuțul cum murmură când adie un mic vânt !

Și curentul de vânt dulce e întins și mai departe :
Pe la Sena, pe la Tibru și chiar Tajo a tresărit ;
Apoi Vardar ce se varsă într'un golf din altă parte,—
P'unde-s frați dintr'o tulpină — și el azi s'a limpezit.

Oare ce-i astă mișcare ? — E, că'n sud că'n creștinime,
S'aud țipete și vaiuri, răni, ruine, fier și foc ;
Și eu, vai, nu am vedere, trăiesc în întunecime,
Mă 'nvârtesc și nu știu unde, nu știu care-i al meu loc !

Și 'n această neștiință, în această întristare
Nu doresc decât ca moartea să apară să mă ia;—
Dar... o voce de femeie — un accent de consolare,
În acest moment pătrunde până la urechea mea.

- «Surioare — zice vocea — voi din Dacia-Traiană,
«Fiii voștri cu arma'n mână, ei la luptă au plecat;
- «Trecu Dunărea să-și verse în Dacia-Aureliană
«Prețiosul sânge nobil pentru frați ce i-ați uitat.

- «Ei s'au dus ca să slărame jugul barbar din vechime,
«Ce-apăsă pe frații voștri sub tăiosul iatagan ;
- «Să le anunțe libertate, să 'ntroducă 'n românimie
«Legea dreptului și crucea, contra crudului osman.

- «Ei s'au dus ca să împlănte tricolorul României
«Pe giamiile islame spvind turcului orbit :
- «Că insulta 'n contra țării, ei, cu brațul voiniciei,
«O respinge sus și tare, și că rolu-i s'a finit. —

- «Ei s'au dus peste hotare ca să-și verse a lor sânge
«Pentru Domn și pentru Țară spre a fi independen-
[denți;
- «Să arate lumii 'ntrege că Românul când îl strânge
«Datoria către țară e demn de protopărinți.

- «Astfel, scumpe surioare, luați rănila 'n cătare
«Conservați ăst sânge nobil, Doamna țării e cu voi;
- «Ea-i model de caritate, îngerul de consolare,
«Mama celor ce vărs lacrimi, geniul bun pentru
[eroi.

- «Curând... surori e pericol, alergați, dați consolare,
«Rana colcăe de sânge, agonia se ivi ;
- «Ajutor și stăruință, alinați durerea mare
«Și nu plângeți, fiii voștri vor trăi, nu vor muri!»

Și 'ncetă vocea d'odată... Eră Zina carpantină.
Din ăst timbru de 'ncântare o putere s'a simțit;
Căci din Tisa pân' la Nistru ș'ori unde-i ginta latină
Ca prin firul cel electric, inimile-au tresărit.

Azi frunțașii națiunii pun ofrande pe altare :
Iar matroanele române se 'ntrec a le adună;
Chiar junimea studioasă 'și-ofer premiile care
Priimate recompense, vor oștirii a le dă.

Azi Iudita cea română d'un simț nobil inspirată,
Ea înfrunt' orice obstacol, combătând ce'i inuman;
Iar gingașele ei fice rog pe Maica prea curată
Să proteje frățiorii cari 'nfruntă pe dușman.

Și comerțul, industria, arta, clerul și știința,
Azi alcargă să depue toți talentul ce mai au;
Chiar sărmana lucrătoare își dă munca cu voința
Din iubire pentru țară, pentru bravi ce viața-'și dau.

Din palat pân' la colibă o iubire însoțește
Pe armata Românicii ce-și dă pieptul ei de fier;
Și țărâna strămoșască saltă astăzi românește ;
Națiunea își înalță rugăciunea ei la cer.

Dar un orb !... ce poate face când el n'are nici vedere,
Decât numai un foc sacru 'n pieptul lui ce e
[arzând ?

Condamnat la nevedere ca să sufere 'n tăcere,
El s'așteaptă la victorii marșu ostașilor cântând :

V

La arme ! frați, la arme trompeta a sunat :
Români, stindardul țării acum s'a înălțat,
Acum ori niciodată în marș să ne grăbim
Dușmanul la hotare cu arma să-l poprim.

Umbre străbune.

Geniuri bune,

Să ne însoțiți.

Brațul ni-i tare,

Scopul ni-i mare,

Cu noi să fiți.

La luptă, frați, la luptă năvală în dușman,
Să-i arătăm că suntem urmașii lui Traian,
Cu Carol-Vodă 'n frunte vieța ne-o jertfim,
Căci pentru El și Țară voim ca să murim.

Umbre străbune,

Geniuri bune,

Să ne însoțiți.

Brațul ni-i tare,

Scopul ni-i mare,

Cu noi să fiți.

Cu spada strămoșească în vigurosul braț,
Din jug voind să scape iubiții noștri frați;
Ajungă-le sclavia sub jugul cel barbar,
De secoi bem paharul robiei cu amar.

Umbre străbune,

Geniuri bune,

Să ne însoțiți.

Brațul ni-i tare,
Scopul ni-i mare,
Cu noi să fiți.

Plecați-vă cerbicea voi care vă siliți

Să stângeți neamul nostru, ce vreți să-l nimiciti.

Românul este marc, e neam de împărat,

Și țara moștenire străbunii ne-o au lăsat.

Umbre străbune,
Geniuri bune,
Să ne însoțiți.
Brațul ni-i tare,
Scopul ni-i mare,
Cu noi să fiți.

Cu toți dar înainte, înainte la dușmani

Să arătăm la lume că suntem toți Romani.

Că pentru fiii noștri noi sângele vărsăm

O țară glorioasă voim să le lăsăm.

Umbre străbune,
Geniuri bune,
Să ne însoțiți.
Brațul ni-i tare,
Scopul ni-i mare,
Cu noi să fiți.

VI.

Români ! un orb nu vede pe-acel cărui vorbește,

D'aceia nici nu poate să facă osebiri.

Ăst orb acum vorbește, vorbește românește

La toți fără' osebire și fără' părtiniri.

Voi știți, voi vedeți totul cu ochi buni din natură,
Dușmanii amenință pe neamul românesc.
Nu stați în amorțire, 'n discordii și'n ură,
Ci dați mână cu mână 'n amorul cel frățesc.

Au nu suntem d'un sânge ? Au n'avem toți o țară ?
Aceleași interese, acelaș tată în cer ?
Lăsa-vom să profite dușmanii și să piară
A noastră libertate puindu-i lanț de fier ?

Lăsa-vom să atingă păgânii cu-a lor mână
Tot ce avem mai sacru : al nostru scump pământ ?
Lăsa-vom ca străinii să spurce o țărănă
Străbună și ilustră ce-acum zace 'n mormânt ?

Au nu-s atâtea nații exemple din vechime
Ce prin a lor discordii și intrigi au căzut ?
Ajunge-ajunge atâta ! Voiți să fiți victime
Dușmanilor ce-așteaptă pe fie-ce minut ?

Români ! Vă jur pe crucea pe care muri Christ,
Ș'aduse libertatea din cer p'acest pământ ;
Dați mâna înfrățirii din Tisa pân' la Nistru,
Din munți pân' la Danubiu, căci scopul este sfânt.

Măcar acum când ora va bate unsprezece,
Re'ntoarcă-se toți fiii la pieptul mamei lor,
Și toți într'o unire discordia s'o 'nece
In oceanul uitării și fie toți cu dor.

Uniți cu Domnul țării, lăsați de moștenire
O țară glorioasă l'ai voștri iubiți fii,
Și dați-le exemplu de dulce înfrățire.
Veți fi fii demni ai țării, veți fi pururea vii.

Atuncia chiar și orbul mai mult nu se va plânge
Că nu are vedere trăind p'acest pământ ;
Și când dușmanii țării deplin se vor înfrânge,
Atunci cu mulțumire intra-va în mormânt.

Z. ANTINESCU
Plocești

Telegraphul
29 Iulie, București

LA ARMATA ROMÂNĂ

I.

Ce sgîmot se aude colo, în depărtare ?
E sunetul de arme ș'a muzicii fanfare,
Ce-anunță lupta pentru naționalitate;
E luptă 'ntre sclavie și între libertate;
E luptă mare între nepoții lui Osman
Și între descendenții ai marelui Traian.

Sosî în fine ora ca oștile române
Din nou să se măsoare cu hordele păgâne,
Ca 'n timpii de mărire lui Mircea și Ștefan.
Străbunii ne lăsară o țară neatârnată,
Frumoasă și avută, ca s'o lăsăm intactă
Și noi la strănepoții colonilor Traian.

Ce! azi, când facem parte din choru-european,
Azi, când Areopagul Europei, suveran,
A noastre sacre drepturi El a sancționat,
Și când independența țării am proclamat,
Vom suferi noi oare să fim batjocoriți,
Tratați ca niște vite, în fine umiliți ?

II.

La arme dar, cu toții, la arme alergați,
Voi fii ai României, voi bravilor soldați !
In sângele cel negru al crudului Osman.
Spălați insulta-adusă la umbra lui Traian.
Să vadă Europa ce ne credea bastarzi,
Sau d'altă origină, că nu suntem codarzi;
Că tot Romani noi suntem, cu sânge și cu nume,
Și demni încă de accia ce au dobândit în lume
Prin fapte glorioase un nume glorios,
Creați voi României un viitor frumos.

III.

Sune trâmbițele toate,
Și canoanele turbate
Verse lava destructoare
In ordiile barbare.

Iar păgânul să cunoască
Cum că țara lui Traian
Este demnă să trăiască
In concertul-european.

Trece-ți Dunărea îndată,
Și Vidinul dărâmați ;
După cum făcea odată
Bravii lui Mihaiu soldați.

Mii de umbre glorioase
A străbunilor eroi
Sus, din sferc luminoase,
Cu mândrie cat la voi.

Năvăliți toți în bătae,
Ca și lei 'nfuriați;
Curgă sângele párae
Al păgânilor spurcați.

C. D. A(RICESCU ?)

Pressa
29 Iulie, București

SCAME PENTRU CEI RĂNIȚI

Toba bate, pușca sună,
Tunurile bubuesc;
Căci pângării stau cunună
La hotarul românesc;
Fii țării s'adunară
Să-i întâmpine pe loc,
Să-și scutiască scumpa țară,
Sau se moară toți în foc.
Zile grele, 'ngrozitoarel
Mulți ostași sunt chilaviți :
Haid, să facem, surioare,
Scame pentru cei răniți!

Fericit de cel ce moare
Apărând moșia sa,
Și 'n oștirea 'nvingătoare
Lasă frați cu cari luptă;
Dar amar de-acela care
Simte 'n pieptu-i focul sfânt,
Ci lovit de-o rană mare
E ca viul în mormânt.

Nu trăiește, nici nu moare,
Este vrednic să-l jăliți;
Haid, să facem, surioare,
Scame pentru răniți!

Cei ce luptă pentru țară,
Îi sunt cei mai vrednici fi;
Numele lor n'o să piară,
Căci în veci vor fi tot vii.
Iar aceia cari ajută
Pe voinicii luptători,
Au o soartă prea plăcută,
Căci se fac nemuritori.

Ocaziune 'ncântătoare!
Fice bune, vă grăbiți!
Haid, să facem, surioare,
Scame pentru cei răniți!

Două veacuri lungi trecură,
De când steagul cel român
A uitat orice bravură,
Stând ascuns ca doru 'n sân;
Totuși iată, cu ce fală
Fălfăe tot sus purtat;
Căci mărirea națională
Azi prin el a re'nviat!

Iată colo sfântul soare,
Al mării, ian priviți
Haid, să facem, surioare,
Scame pentru cei răniți!

Asta-i lupta cea mai sfântă,
Toți cu fala se lovesc;
Căci un dor pe toți încântă;
Viitorul românesc!
Toți României în orice parte
O privesc c'un cuget sfânt;
Toți României iau azi parte,
Cu braț, și cu — simțimânt.

Datoria de onoare
Și voi toate s'o 'mpliniți;
Haid, să facem, surioare,
Scame pentru cei răniți!

Câte fire sunt în scamă,
Tot atâtea legături,
Cari unesc pe fii de mamă,
Șîmpreună guri cu guri;
Toate duc o 'nbrațișare
Și-o strângere de mâni,
Câte-o binecuvântare
La ostașii de Români!

Ies din inimi arzătoare,
Tot așa să le primiți...
Haid, să facem, surioare,
Scame pentru cei răniți!

Căci suntem de voi departe,
I'rați de dincolo de Carpați;

Insă 'n ori și care parte
Vă iubim ca niște frați.
Și 'n iubirea cea frățescă
Noi nutrim un vis sublim ;
Nu-i putere să ne-oprească
Ce în inimă simțim !

Ș'acel vis : o sărbătoare,
Ne va face mulțumiți . . .
Azi? . . . să facem, surioare,
Scame pentru cei răniți !

IOSIF VULCAN

Familia

6/19 August, Buda-Pesta

RUGĂCIUNEA UNUI ROMÂN 2.

O Doamne al dreptății, prea bunule părinte !
De ai tu România sub aripele-ți sfinte,
De ai sub a ta pază, sub scutul tău cerese ;
Atunci, azi, în restriștea și cumpăna cea mare,
Ajută-i ca să iasă la portul de scăpare ;
Arată calea dreaptă la cei ce-o cărmuiesc !
Și fă 'n ea să răsară un soare de dreptate,
Să aibă adevărata, dorita libertate,
La care năzuește sărmanul ei popor ;
Iar p'ai săi fi ferește-i de reaua desbinare,
Aprinde 'n a lor inimi scânteia de onoare,
Deșteaptă-le în suflet iubirea țării lor !

Căci e destul, ajunge, atât amar de vreme,
De când privește uimită, de când rabdă și geme,
De când caii fățarnici pe trupu-i să sfădesc.
Destul ! Răul e 'n culme, mai mult n'are putere
Să sufere și lipsă, și doliu și durere,
Și umilinți, și biruri ce 'n ea se grămădesc !

Aruncă dar asupra-i privirea ta divină !
Trinite mângâerea acelor ce suspină !
Ascultă pe norodul ce-ți cere ajutor !
O Doamne ! re'nflorește câmpiile-i bogate !
Redă iar fericirea prin târguri și prin sate !
Prepară pentru dânsa un falnic viitor !
De ce atâtea lupte zadarnici și deșarte ?
Când ea amar suspină, de ce să n'aibă parte,
De ce vecinic poporul să sufere 'n tăcere
Capriciul acelor, ce lacomi de putere,
De patima lor oarbă ei toate le jertfesc ?
Stăpâne ! fă dintr'însa să piară aste rele,
Să aibă zile line și nopți pline de stele,
Și mană 'n a ei câmpuri, iubire 'ntre-aici siii,
Să fie neatârnată, bogată fericită,
In sânu-i să domniască acea pace dorită
Ce-i fică a unirii și-a dulcii armonii.

N. PRUNCU
Focșani

Prunca
21 August, Ilucurești

LA MARTIRII ROMĂNI DE LÂNGA PLEVNA

Dormiți, martiri, în pace, eroi ai țării mele,
Voi care cu-arma 'n mână căzură-ți glorioși ;
Al vostru nobil sânge a curs prin munți, vâlcele,
În luptă cu păgânii ; cu turcul furios.

Repauzați în pace, voi, umbre glorioase,
A căroră vieată v'ați dat-o animați,
Pătrunși de focul sacru, cu brațele vânjoase,
Luptară-ți cu ardoare uniți ca niște frați.

Pe voi vă 'nsuflețiră a patriei amoare (sic!)
Și gloria străbună ce acum a reinviat ;
Pe dealurile Plevnii luptară-ți cu vigoare,
Și piepturile voastre pe Turci a 'ngenunchiat.

Osmanul îndărătnic, acolo aulace,
Credea că vă lipsește curaj și simțemânt,
Dar nu știă, păgânul, cu cine-aveà aface ;
A voastră vitejie mândria i-a înfrânt.

Pe Grivița superbă, voi, bravi oșteni ai țării,
Ca leii vă urcarăți prin grindine de foc ;
Luptară-ți cu tărie, vieța dând uitării,
Ș'ajunseră-ți pe culme la gloriosul loc.

Acolo împlântară-ți româna tricoloră
In ale cărui cute residă eroism ;
Iar mâine, frații voștri și Plevna a ei soră,
Invigc-o-vor cu crucea : semn rău în păgânism.

Voi, steagul semi-lunei, simbol de viclenie,
Ca printr'un trăsnet tare în jos l'ați aruncat ;
Și 'n locu-i pe Grivița, cu a voastră vitejie,
Stindardul țării mele frumos l'ați arborat.

Stropit cu-al vostru sânge, el astăzi cu grandoare
Se 'nalță peste Plevna mișcându-se de vânt ;
Cu el peste cadavre trecură-ți cu furoare
Și 'n strigăte de «ura» înfipt fu în pământ.

De la Mihai-Viteazul, de la Ștefan cel Mare,
Românii mai uitase ce-i sborul vitejesc ;
Dar voi, eroi iluștri, ați pus lumea 'n mirare,
Ați dat dovezi că sunteți cu suflet românesc.

Invinseră-ți dușmanii, plinit-ați datoria,
V'ați dat și chiar vieța, ne 'nvinșilor eroi !
Acum dormiți în pace, cu voi e vecinicia,
Primiți recunoștință profundă de la noi.

Martiri ai libertății și ai independenței,
Ce laurii biruinții acum ați câștigat ;
Luați-vă avântul în sânul Providenței,
Voinici iubiți ai țării ! Voi ceru ați meritat.

Acolo vă e locul, la locul de mărire,
Voi care cu tărie dușmanul ați uimit,
A voastre nume scumpe rămân la nemurire ;
Căci sângele, vicața, voi țării ați jerfit.

Iar voi mame 'ntristate și voi surori duiioase
Ce 'n câmpul de bătaie vitejii v'au pierit,
Nu plângeți, nu mai plângeți, căci fapte glorioase
Nu pier niciodată, și ei nu au murit.

Istoria va 'nscric cu litere-aurite
Pe ale lor morminte verdictul glorios :
«Aceștia-au fost bravii cu brațe oțelite
«De cari s'umiliră osmanul furios».

Dormiți dară în pace, martiri ai României,
Căci gloria-e a voastră în secolii viitori :
A voastre reci morminte, de numărul mulțimei,
Cu lacrimi de iubire, ornate-or fi cu flori.

Z. ANTINESCU

Telegraphul

11 Septembrie, București

CÂNTEC DE RĂSBOIU

Zarea 'n ceață se 'nvălește :
Fum din arme vrăjmășești,
Și printr'insa văjăște
Glonțul, care s'ațintește
Către piepturi românești.

Grăniceri, copii de țară,
Dorobași și vânători !
S'alergăm și 'n crunta fiară
Să 'ncleștăm a morții ghiară,
Ca vulturii sburători.

Să cădem cu bărbăție
Pe dușmanii noștri rei,
Ca oceanul în mânia
Turburat de vijelie ;
Căci noi suntem pui de smei !

Ei au ziduri împetrite,
Ce nu lesne vor cădea ;
Dar de vicață sunt lipsite,
Că's de patimi moleșite.
Să 'ncercăm și vom vedea.

Să 'ncercăm!... La luptă dară,
Și asalturi vii să dăm.
Moșii noștri să tresară
In morminte, când afară
Pe dușmani o să călcăm.

Ei au gloanțe 'nveninate
Ce cu moarte sunt surori ;
Iar noi inimi 'nfocate
Și 'n ordiile turbate
Dăm de moarte reci fiori !

Căci Românii știu să moară
Pentru dulcea țara lor,
Și din flinta lor ușoară
Glonțul, moartea cruntă, sboară
In dușmanul beat d'omor.

Inainte !... Inainte !...
Steagul nostru să 'mplântăm
P'a lor ziduri și 'n morminte
Pentru a Semi-lunci ginte,
Astăzi noi să le schimbăm.

Iaca mândra Semi-lună
Prin ai mândrei negri nori :
Să o facem ca s'apună
Și-a măririlor cunună
S'o răpim învingători !

I. ROȘCA și D. CONSTANTINESCU

Reboi!
20 Sept., București

O D Ă

MĂRIEI SALE CAROL I, DOMNUL ROMÂNILOR

Fala noastră strămoșească printre secolii asfințită,
Ca o stea pierdută 'n ceruri reappare strălucită!
La lumina ei frumoasă, Românii s'au deșteptat,
Și cu tine azi în frunte, cu dușmanul piept au dat.

Pe coroana ta lucește nu pietre mărgăritare,
Ci a țării noastre drepturi și antica ne-atârnare.
Sceptru 'n lume nu-i mai mândru pentru orice
[Domnitor
Decât sceptrul ce se poartă de un Domn liberator.

Înainte dar mergi Doamnel Și Românii te-or urma,
Până când a țării lanțuri falnic Tu le vei sfărma;
Căci oștenii ce cu tine apăr țara cu a lor sânge,
Vor muri pe câmp de luptă sau dușmanul vor învinge.

N'ascultați voca durerii! Țara este 'n sărbătoare,
Când copiii ei se luptă pentru stânta neatârname!
Căci prin arme și prin sânge se 'nmândrește un popor,
Pentru a cărui drepturi sfinte fii lui se lupt și mor!

Caută ori unde Doamne peste țara 'Românească,
Și de vechea suferință totul are să-ți vorbiască.
A fost țara, junghiată de Osmanul ne'mpăcat,
Dar Românul niciodată la păgân nu s'a 'nchinat.

Vezi altarele 'nălțate pe pământul românesc,
De-a strămoșilor mărire toate ne-amintesc.
Astfel bunii și străbunii cari țara ne-au păstrat,
Totdeauna voinicește cu dușmanul s'au luptat.

A lor oase din morminte ș'a lor suflete din cer
Dela Tine acum Doamne răsbunarea lor o cer!
E fericite dar Românul că momentul a sunat,
Să se lupte cu păgânul care seculi l'a călcat!

Acest barbar ce de timpuri Orientul a cuprins
Orice vicață și lumină din popoare el a stins.
Crucea sfintei noastre lege, prunc, femeie și bătrân,
Iataganul tot distruse în mâna celui păgân.

Tu luntrașul soartei noastre! Tu mărite Domnitor!
Dumnezeu dar să-ți ajute ca să fii biruitor!
Și prin armele creștine Semi-Luna 'usăngerândă,
Din fața creștinătății spăimântată să s'ascundă.

Să re'nvie România, care 'n Tine mai sperează,
Din mărirea strămoșească să-i luccască-o dulce rază,
Ș'al tău nume să răsune peste timpul viitor
C'ai fost gloria română și un Domn liberator.

IOAN IANOV.

Biserica și Școala
Arad, 9, 21 Octombrie

ROMÂNII AU ÎNVINS

Căci Românii o 'n putere,
Și Românii 'n voci nu pier.

V. Alecsandri.

Pe câmpia înverzită,
De pe malul Dunărean,
Cornú 'n luptă azi invită
Pe Românul, brav oștean.

Legiuni nenumărate,
Din fanaticii păgâni,
Sbor ca vântul de turbate,
Să zdrobească pe Români.

Dar Românii cu 'nfocare,
Sar în hoarda de barbari,
Și se lupt cu disperare,
Căci au brațe vii și tari.

Căii sare cu turbare
Și nechează înfocat,
Iar viteazul ce-i călare,
Trage spada ne'mpăcat.

Și ca fulgeru o 'nvârtește ;
Să repede furios,
Și despică, și lovește,
Și doboară sute jos.

Turcul geme în durere.
Și în sânge 'noată-amar,
Iar Românul cu putere
Il strivește că-i barbar.

Lupta-i crudă, nemiloasă,
Geamăt, ramăt dureros,
Pe câmpia sângeroasă
Se aude fioros.

Un nor crunt d'odat-apare
Ș'al său vâl întunecos,
Il întinde 'n depărtare
Peste locul dureros.

Fulgere nenumărate
Printre dânsul șerpuesc,
Gloanțe, boambe 'nflăcărate,
Sboară groaznic și trosnesc.

Dar Românii cu iuțeală
Ca săgeata intră 'n foc,
Și cu toți dau năvală
De-i răsping din loc în loc.

Fug păgânii cu 'ngrozire,
Strigă, cere ajutor,
Iar Români cu grăbire
Fără milă îi omor.

Norul negru-acum dispare,
Câmpul lupte-i desvelit,
Și pe sânu-i trist apare
Un dezastru prea cumplit.

Mii de corpuri fără vicață
Zac trântite pe pământ,
Amorțite, reci ca ghiața,
Așteptând al lor mormânt.

După cer in depărtare
Semi-luna se ivește,
Apunând ca prin mirare,
Și de sânge să roșește.

Iar vulturul cu mândrie,
Înălțându-se ușor,
Plin de fală și tărie,
Către cer se duce 'n sbor.

Și acolo 'n fericire
Blânzii îngeri iubitori
Cântă veseli cu iubire,
Pe Români 'nvingători.

Flori de aur îi gătește,
Și 'ncunună pe Români,
C'a înfrânt prea vitejește,
Horda crudă de păgâni.

Azi Turcia e 'n cădere
Iar pământu nostru 'ntins,
Este liber, e 'n putere,
Căci Românul a învins.

România-i răsbunată,
Turcu, crud e spulberat,
Ș-al lui nume de-odată
Șters din lume a sburat.

Să trăiască România
Ce cu fală s'a 'nălțat,
Sfărâmând azi tirania,
Ea de tot s'a liberat.

Libertatea să domniască,
Tronul ei să rădicăm,
Și etern ca să trăiască
Căci prin ea ne înălțăm.

SÂNGE ȘI LACRIMI

I.

Auziți voi cornul care lung răsună
Din umbroasa vale? Vedeți cum s'adună
Tot unul și unul voinicii soldați,
Sub stindardul care sboară din Carpați?

Pe d'asupra stoluri de vulturi planează,
Spre bătrânul Istru iute se 'ndreptează;
Caii 'n neastâmpăr varsă din nări foc,
Sforăe, nechează, nu mai stau pe loc.

Românașul ager pe cal se repede,
Sboară ca săgeata, nici nu se mai vede!..
Mii se duc tot astfel... dispar ca un nor,
Pulberea se 'nalță pe urmele lor.

Precum șoimii sprinteni, dintr'un vârf de stâncă,
Tot bătând din aripi, după prăzi s'aruncă,
Astfel ei la luptă veseli toți pornesc,
Dar la a lor moarte nici că se gândesc.

Precum steaua zilei din bolta senină
Varsă peste lume valuri de lumină,
Un viu dor de luptă varsă 'n pieptul lor
Steaua răsbunării, foc mistuitor !

II.

Când tăcerea-adâncă pe pământ domnește
Și păstorul, singur, șade gânditor;
Când p'arșița zilei care 'năbușește,
Stând, își șterge fruntea bietul muncitor.

De ce păsărica fuge și s'ascunde ?
De ce câinii turmei urlă speriați ?
Grea e atmosfera !.. Fumul vine 'n unde!..
Soarele e roșu, munții 'nflăcărați!

Larma se aude, plumbă și detună;
Caii lung nechiază... sgomot surzitor...
Strigăte de oameni!.. trâmbițele sună,
Tobele într'una rapată cu zor.

Lupta e încinsă; morți cad cu grămada...
Unii peste alții trec și se lovesc;
Arma zângănește și fulgeră spada!
Sângele țâșnește, apele roșesc!

Dar cine-i eroul care să repede
Cu stindardu 'n mână, prin gloanțe și foc?!
Iată! pe 'ntărire!.. O! nu se mai vede!
A căzut... stindardul stă înfipt pe loc!

Puțin și pe dealuri fumul se rărește,
Tunetele luptei scad și amorțesc...
Trâmbița iar sună; glorie vestește!
Fâlfâie pe ziduri steagul românesc!..

III.

Vai! dar a curs sânge mult și prețios,
A 'mbuibat ca ploaia câmpul secetos!
Mulți Români căzură pe pământ străin
Și lăsară 'n jale un iubit cămin.

D'o mamă, d'un tată, de toți cei iubiți,
Pentru totdeauna fură despărțiți...
De o lumânare parte n'au avut,
Iar mormânt au locul unde au căzut.

Insă când războiul crâncen va 'ncetă,
Și pe-acele locuri iarba s'o 'nălță
Ca un covor moale, tristul călător
Va veni să plângă pe mormântul lor!

x.

Războiul
1° Oct., București.

STANȚE CONTIMPORANE

I.

E timp ! Destul în lanțuri ! Vă deșteptați popoare.
Intrați în stăpânirea străbunelor ogoare.
A tiraniei ghiară destul v'a împilat;
A libertății oră... Ce ! Incă n'a sunat?
Sus neamuri—de mult roabe la neamuri mai barbare,
Sfârșiți; slârșiți odată cu lunga-vă răbdare.
La vieață luați locul; siliți-vă a fi;
Cătați ca mândrul soare și vouă a străluci
Cu-aceiași bunătate, cu-aceiași voioșie,
Ca și acelor neamuri ce nu gem în robie.
Sunt veacuri de când treceți ca morții printre vii,
Vieați. Și vieața voastră lăsați l'ai voștri fi.

*

De mult domnește noaptea, — această noapte-amară,
Ast somn al neființii, — finții ca povară ;
Ăst somn — ce de cât moartea — e mai îngrozitor
Când din a lumii carte se scoate un popor.

O noapte de ruşine, cât veacuri prelungită,
Ca naţie să fie sub naţie strivită:
Cinci veacuri d'asuprire, — cinci veacuri de suspin —
Popoare, trageţi, spada sfârşiţi al vostru chin.

— Ce sgomot se aude? Ce gemet surd străbate?
Intreabă cu 'ngrijire Carpatul pe-al său frate,
Balcan cărunt ca dânsul. Ce urlet de Vulcan,
Ce gemet surd mugeşte în preajma ta, Balcan?
E vântul ce se vaită lovind stâncele tale
Ş'aruncă acest urlet amestecat cu jale?
Căci cu această jale, nu d'acum — de mult,
De vreme 'ndelungată cuprins de milă-ascult.
Dar azi ca nici odată mai groaznic se 'nteţeşte
Şi face un răsunet ce 'n stâncele-mi vueseşte.
E oare vreun cutremur pământul să cufunde?
E oare vr'o săgeată ce crestele-ţi pătrunde?
E oare lava — ascunsă a vr'unui nou crater —
Ce clocote sub tine ca să te-asvârle 'n cer?
— Mai mult d'atât Carpate, e lava sufletească —
Vulcan de suferinţe — aproape să sbucnească;
Vârtej de sălnicie — produs de-acel atom,
Ce 'n marca carte a firii ia numele de *om*.
Mai mult d'atât, vecine, sunt lanţuri ruşinoase
Ce poartă şapte neamuri din timpuri neguroase;
Ş'ăcest infernal cântec, — ăst glas îngrozitor,
E urletul ce naşte din zdrângănirea lor.
Pe Dunăre întreabă. Intreab-o să-ţi deşire
La ce potop de neamuri, la câtă asuprire

A stat de mărturie în mersul ce-a făcut
Prin miile de veacuri pe cari le-a văzut.

Iar Dunărea răspunde: — Voi mă 'ntrebați pe mine ?
Dar valurile vremii și voi le știți prea bine ;
Căci martiri împreună am fost — și eu și voi
La toată vijelia ce-a năpădit pe noi.
Trecutul fără de margini cu tainele-i ascunde
Și 'n piscurile voastre, și 'ntr'ale mele unde ;
Ici colo câte-o urmă adâncă s'a săpat,
Ca semn de cataclisme ce timpul ne-a lăsat.
Și neamuri peste neamuri p'acea năvăliră,
D'arândul unul p'altul prin uri se nimiciră.
Pelasgii, Geții, Tracii — cu moșii lor, Titanii,
Elenii, Perșii, Galii, Bastarnii și Romanii ;
Vandalii, Hunii, Goții, Slavonii și Avarii,
Arabii, Cruceferii, Maghiarii și Tătarii.
Iar mai apoi ferocii nepoți ai lui Orcan
Iși așezară cuibul în sânul tău, Balcan.
Și multe alte neamuri — mai știm — al căror nume
Nici scris nu se mai află în limbile din lume.
Abea-și întinde cortul un neam a poposi
Și-un altu-i răpia vatra silindu-se a'l strivi,
Și peste acela altul... Trufașii muritori
Ne au dat frumos teatru : striviți și strivitori !
Carpate și Balcan, bătrâni și falnici munți.
Giganți ce-atingeți norii cu ale voastre frunți
Din temelgia voastră pornesc mii de izvoare

Ce trec prin văi umbroase, prin câmpii roditoare,
Ce se prefac în râuri și cară tot mereu
Și ploaie și isvoare, tribut din sânul meu.
Din ploi și din isvoare, voi însă nu mi-ați dat
Atâta câte lacrimi popoarele-au vărsat.
Popoare ce zăcură și zac în lanț ferate,
Ne-având — de când țin minte— o zi de libertate.
In alte părți de lume de mult va fi venit
A fericirii rază ce omul a dorit.
Dar noi — la noi — văzut-am vreo zi de bucurie ?
Acî și-a clocit puii scârboasa tiranie! »

*

Ce țărături sunt aceste cu sânge plămădite,
Udate cu suspine de horde pustiite ?
Aceste locuri date spre veșnici prizoniri,
Urzite să servească ca groapă de martiri ?
Aceste locuri unde copilul e silit
Să blesteme pe mă-sa de ce l'a mai hrănit
La pieptu-i ; și din leagăn nu l'a ucis mai bine
Decât să-i dea o viață urzită spre suspine ;
Căci ea și-a dat silința în lume ca să-l crească
Ca turma asuprită c'un rob s'o mai măriască.
Ce chin poate să fie mai jalnic, mai cumplit
Decât să deschizi ochii într'un popor robit !
Acea ființă mică ce 'n lume se ivește
In loc să fie liber, o temniță găsește.
Accastă lume mare, egală pentru toți,
O speculă prin jafuri o haită de despoți

Iar milioane roabe duc sarcina pe umăr,
Servesc pentru 'ngrășare la cei puțini la număr.
Când unii ca și dâșii au vise fericite
Se văd de ai lor semeni vârați în jug ca vite ;
Când omul p'al său frate l'apasă cu dispreț —
P'un om ca și p'un câne punând acelaș preț.
Țări mândre ce's lăsate la om spre fericire
Să vezi având aspectul de vaste cimitire,
In cari unii-au rolul de ciocli și gropari
Iar alții trag de moarte în agonii amari.

*

Ce neam este acesta cu dreptul scris în spadă,
De saltă și se 'ngâmfă pe-a morților grămadă,
De umple toată lumea cu neînvinș-a-i faimă,
Și'n urmă lasă groază, 'nainte — aruncă spaimă ?
Ce hordă nouă vine — cu sete de vandali
Cu fioroase chipuri, cu chipuri de șacali ?
Ai cărei țări prăsilă ? Ai cărei legi sectari
Mai sunt și-aceste fiare, — acești ultimi barbari ?

Sămânța destructoare a cultului sălbatic
A sămănat-o 'n lume acel Arab zănatic ;
Și celor orbi cu mintea el le-a rostit cuvântul :
«Supuneți omenirea ; al vostru e pământul,
Aceasta mi-e credința. Fiți harnici, fiți eroi ;
Peirea tuturoră ce n'ar crede ca voi !»
Iar orbii și tâmpiții ca orbi s'au repezit,
Arena le fu vastă. — Apus și răsărit.

II.

Trecut-au niște veacuri de neagră pomenire,
Când alcoranul spaima svârliă prin omenire,
A tremurat Europa ; — și lumea-a tremurat
'Naintea acestor barbari ce tot au devastat.
Târgoviștea, Hotinul, Sibiul și Succava,
Veneția și Roma, Viena și Varșava —
Din partea semi-lunei au fost aduse 'n doliu
Atunci când fu purtată prin neamuri cu orgoliu.
Dar este o măsură la tot ; și-a trebuit
Ca orice se începe să aibă un sfârșit.
Și Roma d'altă dată mii neamuri înghițișe,
Măririle trecute — pe toate le sdrobise ;
Pe dărâmarea lumii colosul și-a 'nălțat ;
Dar putrezind, colosul pe ca s'a dărâmat. —
Așa tu, semi-lună, veleatul ți-ai făcut ;
Veninul dă pe-afară, — paharul s'a umplut.
D'ajuns sunt șase veacuri de când strivești o lume !
Bătrâni, flăcăi exclamă fecioare, prunci și mume.
D'ajuns sunt șase veacuri sub jalnicul vestmânt
Al tiraniei ! Strigă martirii din mormânt.
D'ajuns sunt șase veacuri de jafuri și de sile !
Exclamă munți și râuri, ogoare și movile —
Pe unde lacrimi, sânge merceu au răspândit,
Atâtea generații ce jugul le-a strivit.
D'ajuns sunt șase veacuri de când ascuțiți ferul
Să 'mprăștiați ucideril — exclamă însuș cerul.

Un braț ținut în lanțuri, dar oțelit prin muncă
Se scutură deodată și 'n luptă se aruncă.
De lung timp prin durere e lupta preparată
Și moștenire sfântă din tată 'n fiu lăsată —
Ca dreaptă răsbunare. Cu cât s'a 'ntârziat —
Cu-atât au strănepoții mai mult de răsbunat.

Ați observat adesea în câte o zi senină, —
Când soarele aruncă mii raze de lumină --
Că p'orizont s'arată vapori abia ca fumul,
In aer se ridică, in spațiu își ia drumul,
Și nor cu nor s'atinge, s'adună, se 'ndesește
Se svârcole, se ncruntă, se 'ngroașe, se 'negrește.
Incet-încet și vântul începe a pătrunde,
Iar soarele în neguri făclia sa și-ascunde.
D'odată cade-un fulger ce bubue, detună,
Trosnește, face echo, și spațiul răsună ;
Acoperișuri, case cu furie sfărâmă,
Copaci și turnuri 'nalte cât clipa le dăramă,
Si pasărea uimită aleargă fără de rost
Reptilul, fiara, omul își caută adăpost.
Natura 'nfățișează aspect de grozăvie
A dispărut seninul ; — în locu-i vijelie !
Așa este poporul ce zace amorțit —
Devine vijelie când el s'a desmorțit.
Așa este și robul de mult timp răbdător —
Din liniștea catenei devine 'ngrozitor.

Arena e deschisă. — Turbații luptători
Acum stau față 'n față cu ochi scânteitori.
Au fost de când e lumea inverșunați rivali,
Egali în bărbăție, — în suflet neegali.
Priviți-l pe acesta: — ce monstru fioros !
Icoana urficiunii, infect, mișel, scârbos,
Cu perii ca de furii, neșesălați, sburliți,
Căzându-i peste față ca șerpi încolăciți ;
Cu chip, cu piept de smoală, cu mâinile sucite
Cu dinți feroci ca țepe, cu glesnele-oțelte.
E fătul nedreptății, a ladului făptură,
Și poartă 'n spate tolba c'unelte de tortură ;
Din cap și până 'n talpe cu sânge zugrăvit,
În care totdeauna setos s'a tăvălit.
Pe fruntea lui stau scrise cu litere de flame —
Teroarea, sila, moartea și miile de drame.

Priviți și pe acela, — divin în frumusețe,
Erou vestit în lupte, etern în tinerețe;
Cu perii săi de roze, cu fruntea instelată —
Și 'n litere de aur dreptatea e sculptată ;
Cu piept în care bate un suflet-Prometeu,
Cu arme sclipitoare, cu chip de Dumnezeu.
De veacuri prin popoare colindă al său nume, —
Deși mai totdeauna a fost gonit din lume,
A fost ținut în lanțuri și 'n temnițe ascuns ;
Dar plânsul omenirii la dânsul a străpuns,
Și s'a smuncit din fiare pe care le-a sfărmat,
Pe monstru să strivească de lupte s'a 'narmat.

Citiți ale lor nume ; — pe chip le sunt săpate
Scârboasa *tiranie* și sfânta *libertate*.

*

Dar lupta se 'nceștează. Se 'mprăștie furori
Pe locul unde calcă ferocii luptători.
Dă groaznic libertatea, dă strașnic tirania —
Având și una ș'alta drept busolă — urgia ;
Se sgudue văzduhul d'al armelor răsunet,
D'a ferului ciocnire, d'al bombei mortal tunet.
Iar omenescul sânge pe câmpuri revărsat,
Se'mprăștie în râuri cu jale amestecat.
Viațe mii se curmă și morții se dau pradă,
Pe câmp stau ciopârtite cadavrele 'n grămadă —
De veacuri suferința pe rob l'a oțelit ;
De veacuri superbia pe nobil l-a tâmpit,
Superbia tirană la piept cu sulerința
Se luptă ; a cui li-va cu dreptul biruința ?
Se luptă din capriciu, din pofta d'a domni
Tiranul ; și cu ținte pe frați a 'nlănțui.
Iar robul din cătușe armat cu disperarea,
Cu disperare luptă să-și capete scăparea.
Și ochii lui sunt țintă la stânta libertate —
La care ca s'ajungă prin flacări chiar străbate ;
Și când în vârful armei seris are acest scop —
Pe capul tiraniei, el cade ca potop.
Voesc ca să fiu liber, — d'ajuns e să rostească,
Atuncea tirania mormântul să-și găsească.

*

Nedreptăţitul luptă ş'atacă pe cel care,
Se 'ncearcă a-l mai ţine sub neagra impilare ;
In drumul său respectă pe cel nevinovat,
Pe prunc şi pe femeec, pe omul ne-armat.
Dar oare astfel fac acei călăi sălbatici
In legea tiraniei indoctrinaţi sălbatici ?
Priveliştea e cruntă — din ultima urgie —
Ce-şi face spre pomană scârboasa tiranie.
Priviţi, filozofi, scene ce nu veţi fi văzut
Prin cronici sângerate rămase din trecut.
Aceşti găzi mizerabili în ura lor stupidă,
P'un pedestal de stârvuri înalţă piramidă
De craniuri umane. Ei râd l'acest aspect :
Nici la cadavre însăş ei nu mai dau respect !
Inglezi ! omenesc sânge — în ferecate vine —
Ca şi'n vinele voastre va fi curgând... Ruşine !
Inglezi ! soţii, fraţi, mume, aveţi şi vi-i iubiţi ;
Aveţi căminuri scumpe in care locuiţi,
Ce-aţi zice când sălbatici le-ar preschimbă 'n pustii ?
Sunteţi taţi de familii, Inglezi, -- aveţi copii.
Pe mumă spintecată şi fiul sângerând,
Priviţi-l scos din sânu-i în suliţi palpitând.
Copilul fript ca mielul pe flacări in frigare,
Priviţi-l cum la tată il dă spre demâncare.
Şi toate acestea 'n voacul ce-i zicem luminat !
Inglezi ! roşiţi văzându-l de crime intinat.

II.

In timpul de răstriște, frumoasă Românie,
Dușmanii te crezură uitată de vecie.
In oarba lor credință și in sarcasmul lor —
Credeă trudit de lanțuri, căzut pe-al tău popor ;
Credeă că el uitase sub beii din Fanar
Virtuțile străbune și-al vijeliei dar.
— Străini, luați aminte, Românii de-altădată
Au apărat Europa să nu fie impilată
De horda semi-lunci. — Așa le zicem noi
Și le arătăm în cronici pe-ai noștri vechi eroi.
— Mărirea-vă trecută ? O știm. A fost. S'a dus.
Eroi ? Fapte vestite ? De mult au și apus —
Cu zilele apuse. In cărți veți fi având
Vr'un nume ; dar acuma... ne răspundeau râzând
Străinii, — dinții vremii s'aproape să consume
Și vechea voastră fală și vechiul vostru nume.
Așa ziceă, dar iată că tu, o scumpă țară
Și astăzi ca și-altădată e timp să le arăți iară
Că n'ai uitat trecutul, mărirea n'ai uitat ;
Din tată 'n suu curagiul și 'n viscol s'a păstrat,
Și strănepoții Romei azi pot să dovediască,
Popoarele Europei, virtutea românească ;
Da. Șoimii cei năprasnici de neamuri lăudați --
Nu li s'a răpus neamul. 'Și-au cuibul în Carpați.
Predat, umilit fost-a locașul părintesc
Mai două veacuri negre de neamul păgânesc ;

Dar astă umilire a trebuit odată
Cu păgânismul sânge să fie răsbunată —

*

Viteji ai României în luptă-ați mers năvală
Să 'mprăștiați în lume a mamei voastre fală.
Vă dați sângele vostru pentru al ei pământ;
Și-a patriei mărire a-ți scos-o din mormânt.
Văzut-am, scumpă oaste, ce poți în vremi cumplite,
Cu piepturi infocate, cu brațe oțelite,
Cu dragoste de țară, cu suflete 'ndrăsnice,
Pornite dela leagăn spre faptele mărețe.
Azi umbrele străbune la noi cu drag privesc ;
Ei văd că e tot mare căminul strămoșesc.
Acelaș sânge curge prin ale voastre vine
Ce-a curs prin vechea oaste neinvinsă la Rovine.
La Plevna, la Nicopol ați arătat că știți
Să vă luptați de moarte — pe dușman să sdrobiți.
Cum uraganul cade urmat de vijelie
Pe holdele de grâne — așa voi cu urgie
Peste vrășmașii țării, voinici, v'ați aruncat
Și cu ale voastre spade cumplit i-ați secerat.
Având în față moartea, voi nu v'ați îngrozit ;
Cu cânturi triumfale voioși v'ați năpustit.
Desprețuita-ți moartea — Și'n crunta bătălie
Șiroaiele de sânge priviați ca jucărie.
Când vânătorul cearcă leoaicei să-i răpească
De lângă sânu-i puii — ea luptă să-i ferească ;
Puterea-i n'are margini : se 'mbracă cu furoarea,
Și dintele-i și ghiara-i, sunt spaima, sunt oroarea ;

Și răcnetu-i prin spațiu în preajma ei răsbate
De tremură alte fiare p'aproape încuibate.
Dar voi decât leoaica mai groasnic v'ați luptat
Și a semi-lunei fală — cu fală ați înfruntat.
Așa luptă Românul pentru al țării drept —
Având iubirea țării egidă lângă piept.

Viteji, numele voastre unite cu mărirea,
Vor răsună prin veacuri. Răsplata ? — Nemurirea
Din tată 'n fiu vor trece purtate 'n viitor
Și pruncilor din leagăn vor fi spuse cu dor.
Atât va fi de mare recunoștința noastră
Pe cât a fost și este de mare jertfa voastră :
Vă dați vieața voastră spre-a țării apărare. —
În inimile noastre vă înălțăm altare.
Iar voi copii ai țării — căzuți în bătălie
Ca Deciu, ca Emiliu, — luptând cu vitejie,
Repauzați în pace, căci noi, acel mormânt
În care dorm ostașii, îl venerăm ca sfânt —

Români din orice parte, din Dacia întregă,
Aflați că frații voștri se 'ntrec ca să culeagă
Al biruinței laur. Români, vă bucurați,
Și ruge călduroase la ceruri înălțați
Ca neamul să-și câștige dorita lui mărire
Și patria întregă s'ajungă la unire.
Români dela Suceava, Români din Debrețin,
Români din Temișoara, de lângă Euxin ;

Români dela Moncastru, din Ablea, din Balcani,
Uriți — uriți de moarte pe-ai voștri cruzi tirani.
Al patriei scump templu sunt falnicii Carpați !
Sunt zece milioane de acelaș neam ; — sunt frați.
Nici timp, nici năvălire, nici jug, nici depărtare,
Nici biciul tiraniei, nici oarba desbinare
In strănepoții Romei trăția n'a schimbat :
Acelaș chip și limbă neatinse s'au păstrat.
O patrie vrem mare, vrem strânsă înfrățirea,
Aceasta ni-i dorința, aceasta ni-i țintirea.
Sufierea românească întreagă printr'un graiu,
O Dacie te 'nalță la *visul lui Mihail !*

*

Popoare, libertate de vreți să dobândiți
Mai puneți și voi brațul. Probați c'o prețuiți.
Să n'așteptați la alții de milă să v'o dea ;
Acelor ce v'ar da-o, dați drept să v'o și ia.
Popoare, știți voi cine e dușmanul etern,
Ce schimbă-această lume în neguros infern ?
Dușmanul ce de veacuri în lanțuri vă sugrumă
Și facla minții voastre o stânge și o consumă ?
Nu este nici tiranul — uncaltă d'asuprire ;
Nu este nici pontiful — uncaltă d'amăgire,
Ei sunt complici. Dușmanul ? . . . E neagra ignoranță.
Și sub a ei domnie *lăsați orce speranță.*
Pe-acest vrășmaș combateți ; și când îl veți strivi
Și sbirii și tiranii cu dânsul vor pieri.

Atuncea jos despotul ! Sus legea, libertatea !
Jos arma ! Sus frăția. Jos sceptru ! Sus dreptatea !
Sus omul, sus poporul, sus lumea, sus cuvântul.
Cuvântul să dicteze — s'asculte tot pământul.
Lumina — oh lumina ! Ea singură e 'n stare
Să spargă ale urei atât de vechi hotare.

*

Saturn, cărmaciu al vremii, a cărui vastă barcă,
Și lumi și generații imbarcă și desbarcă ;
Tu care ca părinte dela un țărm ne 'ncarci
Ne porți pe-a vieții mare, la celalt ne descarci ;
Tu timp, în fața cărui — ca să citesc ctatea,
Ca să-ți găsesc : hotarul — zăresc eternitatea.
Răspunde : si-vor zile s'alini și să reperi
Cumplitele dezastre lăsate de barbari ?
Veni-va timpul d'aur visat de omenire,
Ca să 'nălțăm un templu la *Pace*, la '*unfrățire* ?

Se văd departe raze. Străbat în viitor.
Ce lume preschimbată ! Spectacol răpitor !
Umanitatea 'ntregă a 'ntins frățasca loră
O gintă p'altă gintă privește ca pe-o soră.
Tiranul din vechime și robul d'altă dată
Dau mâna ; vechea ură e stinsă, e uitată.
La un ospăț, sectarii atâtor Dumnezei,
Ei văd cum se sărută : E dragoste 'ntre ei.
Ce timp de fericire ! In lume e dreptate ;
Tot omul la tot omul din suflet zice «frate»,

Acì e a mea colibă, acolo este a ta,
Zavistii, sfade, ure, de-acum vor înceta.
Al meu, al meu să fie ; al tău, să fie al tău,
Și lege 'ntre noi fie : Să nu ne facem rău.
Să fie 'ntre noi pace ; să ne jurăm frăție
Și lumii moștenire s'o dăm pentru vecie.
D'am fi de orce limbă — acest cuvânt sublim
Să-l răspândim prin neamuri *ca frați să ne iubim.*

N. SCURTESCU

România Liberă
23/.6 Octomvrie, București.

IN MEMORIA CĂPITANULUI VALTER MĂRĂCINEANU

Păgânul stă la pândă, rânjește ca o fiară,
Impins de fanatizmu-i, de sânge însetat ;
El strigă din rețută : «Ghiaurii toți să piară,
«Allah și astădată Islamul a salvat!».

«Să piară toți Românii, ce Dunărea trecură ;
Hainii ce-altă dată Sultanul a strivit
In țara Osmanlăe curagiul azi avură
Să calce, ca să piarză al nostru neam slăvit».

Mai jos de Măgurele, sub stâncă cea răpoadă,
Românii și aliații bătură pe păgân,
Distruseră cetatea și oastea numeroasă,
Făcând să sboare faima de numele Român.

Nicopole și Pașii pe dată se 'nchinară,
Cu șase mii oștire ce fură 'ncătușați,
Iar fiii României, ca aquile sburară,
Ca'n timpii de mărire de doi secolii uitați.

In munți s'ascunse 'ndată Turcimea 'nspăimântată,
Pe râul Vid la Plevna în șanțuri s'a 'ntărit,
Osman-Pașa comandă și'n luptă disperată
Mai multe mii de oaste creștin' a nimicit.

Românii 'n grab sosiră jurară răsbunare,
Cu oastea aliată și Plevna-au 'mpresurat,
Eroice asalturi ei dete cu 'nfocare
Sub ploi de foc și gloanțe ce-au curs neîncetat.

Treizeci din luna August fii ziua strălucită,
Când gloria Română din ceață-a răsărit
Când oarba semi-lună de soare fii pălită
In forturile Plevnei sub care s'a 'nvălit.

In fruntea astor redute e Grivița, fort tare ;
Aci brava armată Română-a năpustit,
Și fiii ei, ca leii, au pus în disperare
Turcime-ale cui tunuri și steaguri a răpit.

Aci Căpitan Valter Mărăcineanu-ajunse
Intâi cu steagu 'n mână păgânul fugărind ;
«Trăiască România», când glonțul îl străpunse,
Strigă viteazul mândru, spre frații lui privind.

Cu aste vorbe-eroul, cu spada 'n mână pierde
Și-urmașilor le lasă exemplul strălucit
De moarte glorioasă ce șterge-orce durere
Și face-un dulce nume să fie mult iubit.

Cu miile vitejii oșteni se năpustiră
Spre locul unde steagul Român a fost plântat,
Curagiul lor învinse, zdrobiți Turcii fugiră,
Și gloria Română la Grivița a 'nviat !...

N. N. Ș...

Presă

10 Noembrie, București.

LUAREA RAHOVEI

Dedicație soldaților Români

Cântați imnele sfinte,
Străbată prin morminte
Bravura ce depuneți soldaților români ;
Mihaiu, croul mare
Se simțeă prin fanfare,
Că iar știură-ți, mândri, să 'nvingeți pe păgâni !

Rahova, care-odată
Eră înconjurată
De falnicile trupe din timpii strămoșești,
Azi iarăș se închină
In gemete suspină :
Cuprinsă iar de spada aquilei românești !

Se 'nseninează cerul,
Desvălue misterul,
Al omenirei tată, ajută pe eroi ;
Și ginta cea romană,
De toți ai săi sărmană,
Arată că nu-i moartă, sdrobită de nevoi !

Ce mândră amintire
Din timpî de fericire !...
O ! Rahova, tu astăzi, ne spui că tot trăim ;
Că zidul tău cel tare
Putere nu mai are,
Căci noi, Români, țara azi știm că ne iubim !

O ! umbră neuitată,
Mihaiu, al nostru tată,
Privește strănepoții, cum deșni sunt de strămoși !
Unde odinioară
Făcuși Turcul să moară,
Iar falfăe stindardul Românilor voioși !

Și Dunărea bătrână
Surăsul își îngână
Vorbînd cu munții veseli, cu falnicii Carpați !...
Tresar, tresar Balcanii,
Fug cete Musulmanii ;
Și toți zic în unire : Români sunt bărbați !

Nemuritori fiți dară,
Eroi, cu dor de țară ;
Și mergeți înainte, cu-al vostru tare piept ;
O lume vă privește,
Cununi ea vă mpletește ;
Probați că totdeauna, Românul e deștept !...

B. A. VINESIU

Familla

27/9 Noemvrie, Buda-Pesta.

CUNUNA DE LAUR

Dedicată ostașilor Români

Voinici, la suflet ageri, ce'n lupte sângeroase
Combateți tirania cu brațe de eroi !
Fii scumpi ai României și fala glorioasă
A 'ntregei româname mărite azi prin voi !

Titani, v'au dat vieța în lumea ce v'admiră ?
Cornelii renumite, Elene v'au crescut ?
Sau îngeri dintre stele în suflet vă 'ntăriră,
Luptând, minuni să faceți, ce nimeni n'a crezut ?

Citesc a voastre fapte de-o lume admirate,
Și sufletu-mi se 'nalță căci parcă văd în voi,
Luptând pentru mărire și sfânta Libertate,
P'ai Greciei antice, p'ai Romei vechi eroi !

Aud despre curagiul, virtutea de minune
Cu care frângeți fala fiorosului dușman :
Și par'că văd în luptă legionile străbunc,
Ce'n frunte aveau de duce pe marele Traian...

Și ah ! curagiul vostru, a voastră vitejie
Cereasca fericire deșteaptă al meu sân ;
Și lacrimi arzânde de dulce bucurie
Zăresc lucind în ochii orcăruia Român...

O ! bravii gintei mele, Mihaiu, Ștefan cel Mare,
Și alții din vechime căci nu's azi pe pământ !
Dar nu ! virtutea voastră, astăzi cu suflet tare,
Azi duce bucurie și celor din mormânt !

Căci lung și-amar e firul acelor suferințe,
Ce tristei românilor tiranii i-au cauzat ;
Dar prin curagiul vostru urmat de biruințe
De-acum acel fir negru pe veci va fi curmat !...

Sau poate ca să peară în noaptea 'ntunecoasă
Și'n negrele cătușe a veșnicei robii,
O gintă prevăzută cu brațe-așa vânjoase ! —
O mamă fericită, ce are așa fi !...

'Nainte deci pe calea ce soarta vă arată,
În frunte cu al vostru eroic Domnitor :
Și steaua României de mult întunecată
Acuși va să se schimbe în soare lucitor !...

'Nainte fără frică de-a morții cruntă coasă !
Ah ! moartea-i grea, duioasă, pe pat, între păreți :
Dar a muri pe câmpul de luptă glorioasă ;
O moarte așa frumoasă e ca și mii de vieți!..

Iar tu ! o Românie ! o ! mamă, a cui soartă
A fost atâția secolii a plânge ne'ncetat :
Nu plânge azi cu jale a filor tăi moarte,
Ce'n lupta pentru tine viața lor și-au dat...

Căci sus colo pe stele trăi-vor dâșii iară,
Cu a gloriei cunună etern încoronați...
Iar din a lor cenușă acuși o să răsară
Cereasca Libertate — unind pe frați cu frați.

PETRU DULFU

Familia

18 31 Decembrie, Buda-Pesta

ARMATEI ROMÂNE

I.

Ce tropot se aude și ce cântări duioase
Răsună 'n atmosferă sub cerul majestos ?
Și cine sunt ăști tineri cu armele lucioase,
Cu fețele senine, cu sufletul voios ?

Românii !... sunt Românii... copiii din România,
Ce-aprinși de răsbunare contra celui păgân,
Ei merg cu fericire să sfărâme sclavia,
Să deie libertate poporului creștin.

Spre Dunărea măreață, ei plini de vioiciune
Se duc în cete, cete, se duc neincetat...
Se duc să reînălțe mândria din vechime
Ce'n negura uitărei de mult s'a afundat.

II.

Un sunet lung răsună, iar bomba 'n aer sboară,
Se 'nclină, printre șiruri de Turci, își face loc ;
C'o furie grozavă în cale tot doboară
Și'n urma ei nu lasă decât ruini și foc.

Acum începe lupta, începe cu vigoare ;
D'o parte și de alta tumult îngrozitor.
Iar vuetul de arme sburând în depărtare,
În suflete aduce de groază un fior.

Vibrează atmosfera de gloanțe șuerânde,
De bombe ce în țândări se sparg cumplit căzând.
Lungi gemete răsună din piepturi sângerânde
Spre ceruri se 'nalță cu un blestem murind.

E gemătul de moarte a celui ce se stinge,
E glasul cel din urmă al unui luptător.
E vocca plângătoare a celui ce în sânge
Se târâc 'n durere și cere ajutor !

III.

Dar iată că Români, coprinși de 'nverșunare
Acuma dau năvală păgâni măcelărind,
Un trăsnet l'e lovirea 'i calcă cu turbare,
De strigă păgânimea «Alah ! Alah !» — fugind.

Stindardul României iar fâlfâc cu fală,
Ca soarele din ceață se 'nalță lucitor.
Dela un pol la altul răsună cu iuțea
Al tamei glas «Românul a fost învingător !»

S. I. P.

Răsboiul
3 Decembrie, București.

OȘTEANUL

Răsboind pentru-ale țării drepturi de neatárnare,
Un voinic oștean și tată de doi fii tot militari,
Conduceă c'o îndrăsneală fără de asemănare
O companie prin gloanțe, dând asalt redutei tari.
Brațul drept zdrobindu-i cade, trupa stă nu mai
[cutează.

«Inainte» le comandă bravilor săi frați de fier,
Din țărână el trimise un curaj ce 'mbărbătează
Și-un soldat răpi stindardul crunților păgâni ce pier.

.....
Lângă patul de durere stă soția-i îngrijată
Și la omul de știință cată, 'ntrecabă dacă-i grav,
Însă inima-i de mamă e străpunsă de-o săgeată
Pentr'un fiu ce-l are 'n luptă ca și tatăl său de brav.

Iar al doilea fiu martor pentru-a tatălui iubire
Stă, tăcut la îngrijirea ce rănitului se dă,
Abătut — e rătăcită arzătoarea lui privire,
Suspînând — sufletu-i tânăr nici o taină nu trădă.

— Ce stai tu copile astfel, spune mamei tale spune!
Desgusta-tu-te-ai de armă când la rane te-ai uitat?
Tu d'abiă ești încă 'n școală, griji în inimă nu-ți
[pune
C'o să treacă bătălia până-i fi înaintat.

— Tu mi zici astfel? Vai! văd bine c'ai uitat
[c'acelaș sânge
Ce din brațul tatii curse în al Griviței asalt
E și'n inima-mi ce bate și-o 'neacă încât ajunge
Să-mi sfărâme pieptul, maică — de dureri din
[somm tresalt!
Căci visez un vis d'acela ce Românii toți visează,
Ca să scape-odată țara de sub lanțul păgânesc,
Și-orce tânăr face-o crimă la căminu-i vrând să șadă.
Taică 'n locul tău, dă-mi voie, chiar acuma să
[pornesc.

— Dragul tatii 'n bătălie, ai un frate ce se luptă,
Orce veste de lovire mă 'ngrozește, uit de tot
Starea mea de plâns, vai! nu e un bătrân cu
[mâna ruptă
Ci: un tată care-ar pierde... Oh! mai mult să zic
[nu pot.
Vrei și tu să mai adaogi astor zile amărite

Griji și chinuri ce mai iute mă vor duce la mormânt?
Bun copil, a tale-avânturi cum mi-ar fi oare urite!
Nu, din contră, mă simt mândru, că părintele tău
[sunt.

Unui fiu i-aș iertă toate, însă când aș ști vr'odată
Țara lui că nu-și iubește căreia l'am închinat,
Fără nici o milă-atuncea ași năbuși dorul de tată
Și d'un rătăcit cu spaimă ași stătea înstrăinat.
Însă de nu te las astăzi nu mă crede îndărătnic,
Zăpăcindu-mă 'ntr'atâta prin cumplitul meu necaz;
Nu, căci încă mi iubesc țara, nici n'am fost nici
[sunt nemernic

Ci: nenorocit la 'ntâia bătălie ca să caz.

România d'astă dată se ridică la mărire
Ne'ncercata-i oaste iarăș vechia glorie i-a dat.
Ăst popor de-atâta vreme desperat de asuprire,
Umilînța-i își răsbună, de dușmani e lăudat,
Și, pe lângă răsbunare, în acest războiu Români
Dau o probă d'al lor sânge de când sunt puțini, uniți,
Te păstrează, fii cuminte, căci nu merită păgânii
Să jertfim întregi familii, când cu spaimă sunt gonii.
Poate crezi c'această luptă e războiul cel din urmă
Și tu n'o să mai ai parte să câștigi a țării stea.
Mulțumi-se-va păstorul cu o jumătate turmă
Fără grija celeilalte poate el pe loc să stea?
Steaua mândră a României duce și ea din cer dorul
Pentru razele ei scumpe ce prin secolii le-a pierdut,
Și așteaptă 'n nerăbdare vântul să-i gonească norul
Să devie ea focarul Orientului căzut.

Dar nădăjduind n'ajunge, trebuiește ș'o sporire,
Ca s'ajungi l'așa 'nălțime nu e lesne, toți o știți,
Voi Români ce aveți în inimi râvna d'a țării mărire
Prin răbdare și prin lucru, veți putea să isbutiți.

ST. POPPINI

Telegraphul

18 Decembrie, București.

Isbindu-mă o scenă foarte atingătoare la «Crucea roșie» (Spitalul Filantropia) a familiei d-lui Căpitan Cocoș din batalionul II de Vânători, șeful companiei acelu viteaz soldat care a răpit întâiul steag turcesc la Grivița, am luat curagiul să schițez aceste strofe pe care le dau publicității spre a se ști la ce înălțime de simținante sunt oștenii noștri.

N. A.

III.

1878

ECOU RĂSBOINIC

M. S. Domnitorului Carol I

Carpatul cu mândrie a lui frunte titană
    Înalță și privește Balcanul umilit,
Cum siii săi s'aruncă în horda musulmană
    Strivind-o, nimicind-o, sub ferul oțelit;

Grivița, fortul tare, a Semi-lunei fală
    Cu turcime ca spuza, din Asia aduși,
Cum cade sub viteaza și româneasca pală
    Iar Turcii cei fanatici pe fugă fiind puși.

P'o coastă mai departe un vânător s'avântă
    În horda musulmană și ia stindardul său;
Ca spicele cad Turcii sub fulgeroasa-i flintă,
    Din mijlocul mulțimei el smulge acel trofeu.

Dar ce larmă s'aude? Ce bubuit de arme
Acolo în redute la Plevna de granit?
Osman în desperare voește ca să sfarme
Cel cerc semeț de piepturi, dar nu a isbit! —

Căci Românașul care cu ochi de vultur falnic
Pătrunde pâcla nopții ca ziua cu senin,
In flanc, în spate-i bate și Turcii strig amarnic :
«Să ne predăm mai bine decât toți să pierim!»

Osman ca leul sare, urmat de călărime
Cu fulgerânda-i spadă s'avântă ca un smeu,
Se luptă vitejește, dar cade 'n mulțime.
«Alah!—exclamă dânsul,—rănit mă predau cu!»

N. PREDESCU

Războiul

13 Ianuarie, București.

ROMÂNII AU ÎNVINS

O stea pe orizontul iubit al țării mele,
Străluce mai cu fală și loc mult a coprins!
Din Răsboeni și Baia coline și vălcele,
Intonă cu mândrie: «Românii au învins»!

Da, au învins Români! căci geniul României
Veghează 'n vecinicie pe bravul ei popor;
De mii de mii de secolî în cartea nemuririi
E scris filor Romei un falnic viitor.

Azi, draga Românic, a mea țară frumoasă,
E mândră de bravura filor ce-a crescut;
Istoria ne spunc că ea tot glorioasă
A fost când la copii-și chemare a făcut.

Pe Grivița stă falnic ș'arată semi-lunei
Bravura românească, al țării tricolor;
Din ale lor morminte tresar astăzi străbunii
Când văd trăind croii ș'al Patriei amor!

Săltați, umbre mărețe, și priviți cu mândrie
Cum strănepoții voștri sunt urmași bravi și demni,
Eri Rahova, azi Plevna, trufia osmanlie,
S'a închinat la șoimii dela Călugăreni!

Românii 's bravi de secolii, păgânii o știu bine,
Și onoarea țării le este de vieață mai presus;
Maghiara îngâmfare făcut-au să se 'nchine
Trufașa semi-lună 'nainte de apus!

Sus fruntea, dragă țară! în fii-ți aibi credință
Căci sângele 'n vecie își dau pentru-al tău dor;
Eu sunt a ta salvare, iar a ta providență,
E virtutea din care făcut-au scutul lor.

Străinii și ei astăzi vitejia Română
Admir, și în uimire iubirea i-au coprins.
Fii mândră, scumpă țară, *bravura cea străbună*
In inima română, e vie, nu s'a stins.

Invins-au ș'or învinge acum ș'ori când Românii
Căci Dumnezeu veghează etern acest popor,
În cartea nemuririi, așa ne spun străbunii:
E scris fiilor Romei un falnic viitor.

EUFROSINA C. HOMORICEANU
R.-Săgat.

Femeia Română
19 Ianuarie, București.

ODA
ARMATEI ROMÂNE
1877

I.

Când strigătul d'alarmă se 'ntinse peste țară
Și tunetul din Istru vibră până 'n Carpați,
Oștenii ca vulturii sub steaguri alergară
De-o sfântă răsbunare cu toții înflăcărați.

Precum din văi și codri un echo izbucnește
Când trăsnetul despică doi nori ce se isbesc,
Așa din mii de piepturi a oastei ce pornește
Se 'nalță pân' la ceruri un «ura» vitejesc.

A Dunărei alarmă și-a Patrici chemare,
Vibrează 'n milioane de inimi românești,
Deșteaptă eroismul din lunga-i așteptare
Și umbrele străbune din sferele cerești.

«Răsboi», «răsboi» răsună din Istru pân' la munte,
«Răsboi» prin lunci și codri și'n stânci chiar a vibrat;
«Răsboi», răspund oștenii fiind sus a lor frunte
Și steagul ce strămoșii cu glorie au purtat!

Cum ies din stânci pârae și 'n râuri mari s'adună,
Așa ies din colibe coloane mari formând,
Oștenii, a căror doine prin văi și munți răsună,
Viteji, ce'și lasă plugul, și mumele plângând.

Plăieșul și câmpeanul, voinici cu piepturi late,
Olteanul și Vrânceanul, ca vulturii în Maiu,
S'adun în legioane cu armele pe spate,
Purtând cu toți căciule, ca 'n timpul lui Mihaiu.

Tunarul, călărașul, apucă înainte,
Sosesc și dorobanții în stoluri mii de mii,
In frunte — ofițerimea, deșteaptă și ardinte,
Conduce oastea 'ntreagă spre câmp de vitejii.

Precum din munți torente se 'ntrec curgând la vale
S'ajungă cât mai iute l'al Dunărei hotar.
Așa mii legioane se 'ntorc în a lor cale
S'aducă eroic sânge p'al patriei altar.

Siretul și Bahluiul cu Oltul se întrec,
Cu Prahova, Buzeul și Jiul ce mugesc,
S'alerte 'n câmp de luptă și'n valuri să ineci
Dușmanii, ce orașe și sate pustiesc.

II.

Deprinși să prade 'n voe, precum făceau odată
Când ei ducea 'n robie chiar Domnii maziliți,
Credeau ș'acum Osmanii, că țara-i dezarmată,
Că fiii ei fugi-vor pribegi și umiliți.

Dar tunul azi răspunse și 'n Turci spaima se 'ntinse,
Ca sub Mihaiu-Viteazul și marele Ștefan,
Și mii de mii de piepturi cu suflete ne'nvinse
Păgânul alungară din țărnul dunărean.

Destul Româniî prada ș'omorul îndurase
Pe când prin viclenie fusese dezarmați;
Destul fanarul laeom și Turcul il prădase,
Tratându-i ca nemernici și lii desnaturați.

Destul, gemând in lacrimi, frumoasa Românie
Văzû pământu-i sacru și dreptul ei strivit;
Destul înăbușită, arzândă de mânie,
Tot plânse cu poeții un timp mai strălucit.

III.

Sunat-a ora luptei cu ordele păgâne,
Un câmp de foc și sânge e țărnul dunărean;
De mult nu se văzuse atâtea oști române
Trecând chiar peste valuri spre groaznicul Balcan.

Răsună firmamentul, din ceruri chiar descinde
Eroicile umbre ce 'n lupte au pierit,
Să 'nsufle vitejie în oastea ce se 'ntinde
Sub muntele Balcanic de tunuri oțelit;

Se vede eroismul cum fiu-l moștenește,
Cum luptă strănepotul sub steagul strămoșesc,
Și cine-i Căpitanul ce luptă vitejește
Și 'nalță iar mărirea pe tronul românesc!

Mihaiu, Ștefan și Mircea arunc'a lor privire
Spre oastea ce se luptă și merge 'n foc cântând,
Tresaltă mii de umbre și 'n sfânta lor iubire
Se roagă pentru țara ce văd iar renăscând.

... E sfântă re'nvierea când oștile s'adună
Și șterg cu sânge-croic insulte și-umiliri,
E dulce libertatea și patria străbună,
Când fiii săi o scapă de barbare loviri...

Românul simte 'n suflet sublimă fericire,
Când moartea lui dă viață frumoasei României,
Când Domnul o conduce pe câmpul de mărire,
Sub steagul ce-atâți secolii trecu prin vijelii.

IV.

Dar lupta este mare și-a tunului trăsire
Și vuetul și fumul se sue pân' la cer,
Se clatină chiar munții de-atâta bubuire
Și freamătul de codri răsună în eter.

Oștenii merg 'nainte c'au inimă *română*
Și'n piepturi oțelite un suflet bărbătesc,
Un Domn viteaz ce 'nvinge trufia musulmană
Și numele-i l'onoră tot neamul creștinesc.

României ș'aliații turcimea înfruntară
In cuibul cel sălbatic pe piscuri, sub Balcani,
Și cerc de fier la Plevna p'Osman îl împresoară,
De unde să nu iasă decât strigând *Aman !*

La forturile Plevnei de tunuri înțesate
S'arunc eroii noștri cu *steagul românesc*,
Pe el *independența, onoare și dreptate*
Le scrie 'n lupta mare cu sânge vitejesc.

Precum două torente isbindu-se în frunte,
Se varsă unu 'ntr'altul mugind impetuos,
Așa oștile 'n luptă cu armele lor crunte
S'aruncă una 'ntr'alta și strigă furios.

Se sgudue pământul de groaznica lovire,
Se simte un cutremur, se sparge un vulcan,
Un negru fum ascunde a soarelui lucire,
Ș'o negură inghite armata lui Osman !

La Grivița României ca leii se luptară
Și steagul *Semi-lucei* fû smuls de-un *vânător*,
Ce'n fața-a mii de oaste ce toți îl aclamară,
L'aduse să-l închine lui Carol Domnitor.

«— Trăiască România și brava ei armată !»
Fu strigătul ce 'n lume uimit a răsunat,
«A ei independență pe câmp fû 'ncoronată
«Și gloria străbună la Plevn'a reînviat !»

La Plevna și pe Istru, în poalele Balcan,
La Rahova, Palanca, cetăți ce-au expugat,
României re'nvieară virtuțile *romane*
Și numele lor iară Bosforu a 'nfiorat.

— Admiră lumea 'ntreagă atâta vitejie
In tânăra oștire, ce 'ntâiu s'a răsboit ;
P'un câmp de mare luptă prin foc și vijelie,
Soldatul ș'ofițerul egal au strălucit.

Perfida calomnie ce vrû să ne 'negrească,
E azi ingenunchiată d'atâta eroism,
Și nimeni n'o mai zice că oastea românească
Nu știe să învingă chiar orbul fanatism!

V.

Dar Plevna tot rezistă, ca stânca ce 'nconjoară
Mii valuri spumegoase cu sgomot fioros;
Armatele creștine p'Osman îl împresoară,
Și strâng în cerc mai tare vulcanul fumegos.

Rezistă leul Plevnei închis ca 'n vizuină,
Indură frig și foame mugind îngrozitor,
Dar nu ese la luptă, l'a soarelui lumină,
Să deă piept cu României și Domnitorul lor.

El luni întreg: se ține, ca insula în mare,
In mijlocul tempestei de gloanțe și de foc,
... In fine, ca vulcanul, sbucnește 'n disperare,
Cu 'ntreaga lui armată, cătând a'și face loc.

Precum se svârcolește balena 'n lanțuri prinsă
Și 'ncearcă să răstoarne chiar navă și pescar
Așa luptând Osmanul s'aruncă în lav' aprinsă,
Distruge, sare șanțuri ... dar toate în zadar !

Pe unde să mai scape din lanțul ce îl strânge!
In van cată la Plevna refugiu înapoi;
Aci-l primesc Românii cu bombe, și în sânge
Ineacă a lui speranță d'a fi *Gazi* 'n rășboiul

— Românii fură primii ce-au dat în sine alarma,
Făcând tot șirul oastei să fie veghetor;
Tot primii fură 'n Plevna, ce merseră cu arma
Să 'mplânte cu mândrie *românul tricolor*.

VI.

Dar valuri mii de sânge tot câmpul inundează
Ca undele ce aduce torentul revărsat;
Destul!... rănit e *leul!* mugind el arborează
Un steag alb, și d'odată... tot sgomotu-a 'ncetat!

Iar sgomotul căderii răsună 'n depărtare,
Ca fulgerul străbate în lume și 'n Bosfor;
In inimă-i Sultanul simți a lui vibraare,
... Atunci ș'aduse aminte d'al nostru Domnitor!—

VII.

Osman Gaziul trece cu oastea lui trufașă
Danubiul în țara ce-atât de mult pofti,
Dar nu 'ngâmfat și liber, cu armă ucigașă,
Ci prins, adus d'aceia ce el nesocoti!

Aşa a învăţat Mircea, Mihaiu, Ştefan cel Mare,
Pe ai lor urmaşi, s'aducă un oaspe ca Osman...
Aşa vor şti ş'altădată să lupte la hotare,
... Să ştie aceasta Turcii şi oricare duşman.

SAVA N. ŞOIMESCU

Pressa

22 Ianuarie, Bucureşti.

COPILA BASARABIEI

Colo 'n valea 'nbălsămită,
De-apa Prutului stropită,
Pe când zorile răsar
Plânge-o blondă copiliță,
Despletind a ei cosiță
Cu durere și amar.

Triste lacrimi jelitoare
Curg pe lața 'ncântătoare,
Amărită și cu dor ;
Curg, cum curge'n lunga-i cale
La pârâul de pe vale,
Lina undă de isvor.

«De ce plângi o ! copiliță,
Și desfaci a ta cosiță
Suspînând așa măhnit ?
Ce dureri nepomenite
Se arată așa cumplite
Pe obrazu-ți înflorit ?»

Din cărarea cea verzie
Îi vorbi cu duioșie
Un drumet necunoscut,
Ce treceă pe 'ntinsa vale,
Cântând cântece de jale
Ce se cântă pe la Prut.

«Călător din lumea mare,
Vrei să știi care 'nristare
Sufletul mi l'a pătruns ?
E c'o veste omoritoare
Și de inimi sdrobitoare
Pân' la mine a ajuns.

«E c'o tare 'mpărăție,
Ce-are o lume drept moșie
Râvnî micul meu ogor !
Dar odată cu vieța,
N'or lăsă Români ceța
Să incingă fruntea lor !

«Neamul ce posedă 'n sine
Sentiment de-a face bine,
Suflet nobil, virtuți mari ;
Abnegație, unire,
Ceresc dar de fericire,
Nu se teme de cei tari».

Călătorul îi zimbește
Auzind, inima-i crește.
«Copiliță, cred și eu :
Națiunea noastră, care
Retezî valuri barbare,
N'a lăsat-o Dumnezeu».

Zise, și plecă pe vale,
Cântând cântece de jale.

UN STUDENT ROMÂN
DIN BASARABIA.

Femeia Română
2 Februarie, București

STEGARUL

Drept în coastă îl isbise...
Dar cu steagul lângă el
Zăcea 'n câmpul de măcel; —
Inima i se oțelise,
Și pe jumătate dus,
Printre ploaca îngrozitoare
De ghiulele omoritoare,
Steagu 'l ridică în sus!

Tună și trăsneă din dealuri,
Tună și trăsneă din văi!
Pe colnici, poteci și căi
Curgea sângele în valuri!
De la răsărit l'apus
Numai fum, numai urgie :
El muria de o moarte vie,
Steagul țării ținând sus !

Piept la piept luptau Curcanii
Pe al Griviței costiș!...
Tunurile 'n curmeziș
Mi-ți luase acum dușmanii!
«Ura! Grivița s'a dus!»
El strigă... dar moartea vine...
Steagu 'nflipse 'n pământ bine
Ca, — murind — să stea tot sus!

AL. A. MACEDONSKY

Presța

5 Februarie, București.

OȘTEANUL RĂNIT

Păsărică 'ncântătoare,
Cu aripi vii cu vesel sbor,
L'ale tale surioare
Tu te duci pe când eu mor.

Tu te duci în a mea țară
Tu trăești ferice 'n crâng,
Fără dor, fără povară,
Iar eu sufăr, iar eu plâng.

Căci n'am aripele tale,
Să-mi iau repede avânt
Ci coprins d'amor și jale
Zac, aproape de mormânt.

Vail pe patu-mi de durere,
Depărtat de țara mea,
Nici o dulce mângâere
Nu aștept a mai gusta.

Ah! din cale te abate
Spre căminu-mi părintesc,
Unde-o mamă ș'al meu frate
Roagă Cerul și jlesc.

Intr'o vale înverzită
Dacă tu vei întâlni
O copilă rătăcită
Care plânge noapte-zi,

Lasă-te pe aripioare
Și îi spune 'n al tău cânt
Că iubitul'i rănit moare
P'al străinilor pământ.

* * *

Du-te pasere ușoară,
Du-te repede în sbor,
Și în scumpa-mi țărișoară
Spune, spune al meu dor!

D. M. STĂNESCU

Răsboiul
7 Februarie, București

P A C E A

Ianuarie 1978.

I.

Pe cer în fine-apare simbolul cel divin,
Ce curmă un deluviu de lacrimi și sânge,
Simbolul scump al păcii o frunză de măslin,
Speranța ce în inimi dureri și chin înfrânge.

Destul sânge pământul setos a înghițit,
Sătule sunt și brasde și văile 'necate !
Destule oseminte mormântul a 'nvelit,
Destule prin torente și-ogoare zac uitate !

Destule mame triste și văduve ș'orfani,
Jelind nu pot să vadă nici resturi nici morminte
Acelor dragi ființe iubite atâți ani,
Ce câmp străin udară cu-al lor sânge fierbinte.

II.

Sunat-a ora păcii să curme orce dureri,
S'aducă siguranța, unirea 'ntre popoare,
Un traiu mai lin, mai dulce, scutit de sfâșieri,
Sub soarele dreptății a muncei creatoare.

Destui eroi în lupta sub steaguri au picat,
Destul și-a vărsat focul teribilul zeu Mart ;
... Invins'a Opresorul... dar cui s'a liberat ?
... Inchisă ține încă destinul a lui carte !

De glorie coroana frumoasei Români
Se 'ntoarse încărcată din câmp de bătălie,
Dreptatea ei fți scrisă cu sânge-a multor fii,
Ce lumii iar probară antica vitejie.

Al lor eroic sânge ce palpită 'n mormânt,
Dă vieață ș'altor populi trăiți în lungă moarte,
Desleagă libertatea în vechiul lor pământ ...
... De ce însă Românul se 'ntreabă de-a lui soarte ?!

III.

Dea cerul ca și pacea, ce iese din abis,
Să nu 'nșele speranța în junele popoare,
Și cred încă în dreapta ce-atât li s'a promis,
Și sper că'n a lor casă vor fi moștenitoare.

Dar dreptul și credința și sacrul legământ,
Cu forța lor divină întrec colosul mare,
Ca și Christos slăramă și lanțuri și mormânt,
Și-un popul mic înalță și-l face mult mai tare.

Când dreptul îngrădi-va pământul strămoșesc
Și forța lui va 'nvinge o tristă lăcomie
Atunci vom crede 'n *pace* și'n suflet *creștinesc*,
În pactul cel mai tare: o sinceră iubire

IV.

Când sgomotul de arme cu totul va 'ncestă
Și-a câmpurilor brasdă va 'ncepe să 'nverzască,
Atunci prin stânta muncă de răni s'o vindecă
Familie și țară și oastea românească.

Oșteanu 'ntors acasă, și'n cuiu arma puind,
Va șterge plug și sapă și coasa de rugină
In brasda ce va trage, cântând și povestind
La fii, la lăstarii, ce cresc lângă tulpină.

Dea Domnul ca Potenții ce lumea cârmuesc
Și care țin în mână a țărilor ursită,
Să nu 'ngâne chiar cerul, ce ei zic că servesc,
Când păcii vor deschide o poartă mult dorită.

A 'nvinge opresorul e mare, glorios...
Dar gloria, ce 'n lume e 'n veci neperitoare,
E d'a întări *credința* că cel victorios
Sfăramă, iar nu țese, cătușe 'ngrozitoare!

Și vai! ar fi teribil acel tăiuș ascuns
Ce pruncul ar ucide când vede abia lumină
Credința, ce în lume ca zorile a pătruns
Căci just e 'nvingătorul, ca și mâna divină.

Ar fi și mai teribil, ar fi de necrezut,
Ca cel ce mâna 'ntinse frățeste 'n câmp d'onoare,
Să spue că sigilul credinței este rupt,
Ca paiul ce se frânge l'a vântului suflare!

Așă fiul se 'nvață viteaz și muncitor,
Ogoarele prosperă, industria 'nflorește,
Și nava iar se 'ncarcă pe râul plutitor,
Mergând fără a-i fi teamă de bomba ce plesnește.

Se umplu 'ncet și goluri, se uit și suferinți,
Când pacea e în suflet ș'aduce o dreptate,
Când cei ce a lor *brațe trunchiară* 'n lupte-ardinți
Afla-vor iar o țară cu *brațe netrunchiate!*

FEBRUARIE 1878

Decepțiune amară! d'abia licări 'n zori
A păcii și-a dreptății strălucitoare zare,
Și iată că nou viscol, din crivăț cu grei nori
Apasă lumca 'ntrecagă și biata noastră țară!

Apusul se răscoală și fumegă 'n Bosfor
Din patru părți s'ardică și nori și vânturi grele...
Se 'ntunecă iar cerul și sufletu 'n popor,
Ș'așteaptă 'n loc de pace... resbel și alte rele.

Și iarăș steaua păcii, luceafăr mult dorit,
Ca flacăra bătută de vânturi licărește,
Apare, iar dispare, turmentul e cumplit,
Și nimeni nu mai știe, în ce lume trăește.

S. N. ȘOIMĂNESCU

Pressa

10 Februarie, Bucuroști

MORMÂNTUL VITEJILOR

Drumeț, oprește-ți pasul ! Inceat-a ta cântare !
O lacrimă fierbinte revarsă p'ăst pământ !
Vai ! plângi un plâns de jale, cu dor și înfocare,
Privind aceste țarmuri ce țin loc de mormânt !

Plângi, plângi, căci dorm aicea, departe de-a lor țară
Voinici pieriți în floare, o patrie 'nălțând ;
Sunt morți ei, însă moartea lor nu le fu amară,
O lege și o limbă străbună apărând.

Când gerul opriă. râul, iar viscolul cel rece
Sufală 'nghețând și focul ce'n vatră pâlpaia,
Când norul de zăpadă cădea voind să 'nece
Și case și ogoare, și groaznic vâjăia ;

Atunci ei râdeau veseli, râdeau cu nepăsare,
Căci toți la a virtuții dogoare se 'ncălziau ;
Luptând cu bărbăție, luptau cu 'nverșunare
Și nici o obosire într'înșii nu simțiau.

În corp aveau vicață, în inimă căldură
Și dor d'a lor moșie, dor sfânt și românesc ;
În ochi le-ardea speranța și slăcătura cea pură
Ce 'nvie și aprinde un suflet vitejesc.

«Români — ziceau cu fală — Români noi se cuvine
Să fim în totdeauna : la bine și la rău :
Români la veselie, Români și la suspine !
Să ne 'nchinăm morței ca unui Dumnezeu !»

Și toți porneau în pace și fără îngrijire
La lupta 'ngrozitoare, de foc ucigător ;
Cântau doine bătrâne, pășind spre nemurire
Cu suflet în credință, cu inima în dor.

Dar toate se trecură... și sângele s'oprește,
Iar vântul rece-al morții pe mulți a mai suflat !...
Ei dorm... dar ale lor nume cu vântul ce mugește
Îngână jalca lumii și lungul ei oftat.

Copilele'i așteaptă, privind în a lor cale,
Urcându-se pe munte, duioase lăcrămând,
Îi chiamă p'al lor nume, îi strigă lung cu jale....
Nu-i văd, se cobor triste, tăcute, suspinând.

Și pruncii mici întreabă, la mama lor ei cată...
Vai ! ea nu le răspunde, căci nu poate vorbi...
Dar ochii le vorbește... căci mult e întristată...
Și plâng sărmanii 'ntr'una, de joc nu vor a ști.

Bătrânul stă pe gânduri cu fruntea răzemată
P'o mână vestejită, din cap clătind mereu;
Pătrunde tot trecutu-i și viața-i tulburată,
Zicând: «Să mor în pace nu-mi fuse scrisul meu!»

Drumeț, oprește-ți pasul! Inceat-a ta cântare!
O lacrimă fierbinte revarsă p'ăst pământ!
Vai! plângi un glas de jale, cu dor și înfocare,
Privind aceste țărături ce țin loc de mormânt!...

D. C. PLEȘOIANU

Reboiul
5 Martie, București.

CĂPITANUL MĂRĂCINEANU

Limpede e cerul, mândru, radios,
Soarele pe dânsul trece maiestos.

Muzica rășboinic marșurile sună:
Armele de moarte urlă și detună,

Dintre toți oștenii, care-l inconjoară,
Valter, ca un fulger, spre redevă sboară :
— «Frații mei, le zice el cu bărbăție,
Soarta ne trimise azi la vitejie.
Cine pentru țară simte vre-o iubire,
Vie acum la luptă și la nemurire,
Căci, din valea Plevnei plină de flori,
Vom ieși cu fală și biruitorii!»

Astfel le grăește, și pe 'ntinsul loc
Ochii lui ce sboară scot vâpăi de foc

Uraaa!... și toți pleacă pentru a lor moșic;
Sufletul lor mare saltă de mândric.

P'al Griviței creștet, Valter cu onoare
Cu stindardu 'n mână, luptă până moare.

Sufletu-i spre ceruri zboară radios,
Iar măritul soare rămâne gelos. (sic!)

D. M. STĂNESCU

Dorobanțul
11 Martie, București

ROMÂNIEI

O prea dulce Românie
Visul tău s'a împlinit,
Căci și pruncul astăzi știe
Ce-i Românul în mânie
Ce-i Românul asuprit.

Suflă vântul, râul geme
Și 'ngrozite lumii spun
C'ai tăi fii nu se mai tem,
Nici de moarte, nici de vreme
La nimic nu se supun.

Sunt ca zidul ce nu-l darmă
Al dușmanului fer greu
Sunt ca piatra ce n'o sfarmă
Nici un foc și nici o armă
Și nici timpul 'n mersul său.

Inălțați a voastră frunte
O Carpaților bătrâni,
Tresăriți stejari din munte
Răsunați râpe cărunte
Și urlați la cei păgâni.

A sosit ora cea mare!
Teama 'ncolo s'aruncăm
Și, cu foc, cu 'mbărbătare,
Să strigăm și sus și tare
Că pe alții nu ne dăm.

O. C. PLEȘOIANU

Dorobanțul
14 Martie, București

SA CÂNT...

«Ințelepciunea politicei, care nu e alt-ceva decât: dibăcie, prudența, desfidere, este un secol pervers, cea mai bună armă de apărare a statelor mici».

Să cânt oastea română și bravu-i Căpitan,
Imi zise-aseară Muza, cu dulcea sa zimbire
Și ochi-mi se umplură d'o sfântă 'ntinerire :
«A ! stărâmat în fine, cel jug otoman...
«Au fost demni strănepoții de moșul lor Traian.

«De veacuri, rupt e-acuma umilitorul lanț ;
«In orce piept renaște antica vitejie ;
«Ce sub Mihaiu, Români, Romani voesc să fie,
«Știind cu toți să moară p'al graniței lor șanț...
«De astăzi orce casă va da un dorobanț !»

Așa îmi ziceă Muza să cânt — și cu, ce sunt
Copil al unui secol căzut de bătrânețe,
Un secol rodnic numai în mișelii semețe...
Zicându-mi : «Nu ne-ajunge un vitejesc avânt !» —
Am scos din piept un răcnet... și n'am putut să
[cânt !

Pressa

16 Martie, București.

SCARLAT C. MOSCU

NU CĂTUȘE

Nu cătușe, nici robie
N'am dorit:
Libertate și frăție
Sau o moarte cu mândrie
Pentr'un drept sfințit.

Stăm de veacuri noi în lume
Ca popor,
Iar al nostru falnic nume
Nu-l schimbăm p'orice renume,
Cât de sunător.

Ne luptăm în bătălie
Ca eroi:
Vie mie peste mie
Când e vorba de moșie
Nu ne temem noi.

N'avem arme trăsuitoare
De omor,
Insă inimi simţitoare,
Braţe tari, răsboitoare
Şi de ţară dor.

Nici cătuşe, nici robie
Nu dorim,
Iar a patriei mândrie
Şi străvechea-ne moşie
N'o precupeţim!

D. M. STĂNESCU

Dorobanţul
18 Martie, Bucureşti

CP CÂNT PATRIOTIC 3.

Veniți azi frați d'un nume,
Din patru părți de lume,
A gloriei zi mare ca noi să o serbați !
Fecioare, formați corul,
Primiți învingătorul !
Femei ! împlețiți lauri ! Poeților ! cântați !

.....

In zilele de jale
Când doine triumfale
Ne povesteau de timpii măririi din trecut,
Câte simțiri frumoase,
Avânturi glorioase,
Am înecat în suflet, îndată ce-au născut !

De câte ori pământul,
— Zicea cu tală cântul —
Călcatu-ne-a străinul cu pas cotropitor !
Și de câte ori iară
Fugit-a el din țară
Simțind grozav, arzându-l, țărâna sub picior !

Ca smeul din poveste,
Ce crezi că nu mai este,
Când sângerați, zac trunchii, sub mâna ce-l lovește;
Dar el încă viază,
Cu 'nctul se 'ntrupează,
Ș'apare iar teribil, la ochii ce-l privesc.

Așa și mândra țară,
Când o ursit-amară,
Menito-a să-și vază trunchiat trupu-i mănos,
Ea vie, veghetoare,
Ca Smeu 'n veci nu moare,
Târziu, sau mai degrabă, apare majestos.

— Ziceă... și noi cu-ardoare,
L'a accentelor sonoare,
Jurăm că, sosind vremea, să fim vrednici urmași,
Să apărăm cu pieptul
Moșia, neamul, dreptul,
Și din plugari blânzi, pașnici, să devenim ostași !

Dar fii trist, lung, trecutul,
Până sosl minutul,
In care să răsuflă, Românul asupra !
Să poată da dovadă,
Că poartă acciaș spadă,
Cu care 'n veci străbunii, în lupte-au biruit !

Azi însă 'n jurul lumii
Trompetele renumii,

Și cei ce hrănind ura,
Ne contestau bravura,
Cu toți, umiliți, fruntea în pulbere-au plecat !
.....

Veniți dar Irați d'un nume,
Din patru părți de lume,
A gloriei zi mare cu noi să o serbați !
Fecioare, formați corul,
Primiți învingătorul !
Femei, împlețiți lauri ! Poeților, cântați !

NIC. I. PRUNCU

Pressa

30 Martie, București.

GRIVIȚA

Fratelui meu B. Cârlova din Reg. 3
Călărași, comandat de bravul colonel Gr.
D. Polizu.

I.

Vedeți culmea,— a cărei frunte se acopere de nori,
Tot de trăsnete 'mbrăsdată și pleșuvă de verdeață
Unde arborul nu crește, unde nu insmaltă flori,
Decât numai stânci pe piatră mucedă de ploii și
[ceată,

Este Grivița vestită, cuibul unde locuiesc
Ai Coranului fanatici, credincioși adoratori;
Iar în poale-i unde oameni, cai și arme se zăresc,
Sunt Români, bravii noștri ș'ai lui Christ apărători.

Fii lui Alah se 'ncoardă, ca să poată fi tirani
Și sub jugul lor s'apcse lumea 'ntreagă d'ar putea.
Asta e credința celor ce port nume de Osmani,—
Dar Români le dau pieptul pentru-a libertății stea.

Libertate! cel mai mare și dumnezeesc odor,
Tu nu placi acelor care vor să fie apăsători.
Semi-luna și cu Crucea se învoacă 'n ajutor,
Și de unii și de alții: a eșl triumfători.

Unii ard de desrobire, alții ard de răsbunare,
Și în vine a lor sânge în deobște clocotește.
Sunt sătui de 'ngăduire... Aștept toți cu nerăbdare,
Ora 'n care peste lume arma singură vorbește;

Ora 'n care să s'aleagă, dacă-i dat crucii să fie
Liberă, triumfătoare peste-ai Semi-lunci fii,
Sau Coranul să domniască peste cruce cu urgie?
Și s'arunce în morminte pe creștini și morți și vii!

II.

Dar cornul sună de alarmă
Și regimente de bravi Români
Sboară ca șoimii, trăgând din armă
Focuri spre cuibul celor păgâni.

Tocmai ca norii de vijelie
Goniți în aer, când se ciocnesc,
Lasă să cadă peste câmpie
Trăsnete care te 'ncremenesc;

Grivița astfel groasnic răsună.
Infernul pare ea tuturor,
Când mii de arme d'odată tună
Și varsă flacări din gura lor.

Cum din furtuna de negri nori
Grindina cade și pustiește
Holde cu grâne, livezi cu flori
Și tot ce 'n calea ei întâlnește;

Așa și ploaca de gloanțe cade
De sus din negrul cūib de păgâni:
Peste câmpia ce'n flacări arde
Peste cohorte de bravi Români.

Sclipesc de soare armele albe,
Coituri și haine cusute 'n fir.
Nechiază caii, — coamele dalbe,
Când fug, în aer li se răsfir.

Urue roata rostogolită
Peste cadavre, peste răniți,
Peste o gură de tun trântită
Și peste corpuri de cai zdrobiți.

Mușcă pământul, se svârcolește
Muge ca tigrul, plin de durere
Soldați pe cari gloanțe 'i isbesc
Ne având pe nimeni de mângâere.

Groaza domină peste natură,
Pământul geme din temelii;
Românii numai turbați de ură
Se lupt ca leii de prin pustii;

Căci pentru dânșii nu e teroare,
Când este vorba d'al lor pământ.
Pe Români rana atunci nu-i doare,
Decât robie vor un mormânt.

«Ura» strig bravii și dau năvală
Peste vrăjmașii din fața lor.
Turcii iau fuga în vâlmășeală;
Prea puțini scapă, cei mai mulți mor.

Astfel redata ce odinioară
Armatei turce fală eră,
Cade... Vulturul se desfășoară
Și fâlfâește mândru pe ea.

Se curmă lupta... E însă mare
Numărul celor ce au perit,
Onoare vouă, bravilor care,
Prin moartea voastră v'ați nemurit!

Voi țarei noastre i-ați dat s'aspire
Neatârnare, vis vechiu și sfânt.
Azi tot Românul vrea să răspire
Un aer liber pe-al său pământ.

C. CĂRLOVA

TUNUL SCĂPAT

Dedicație fratelui meu *Maiorul C. Pruncu*

Când, încet, tăcută, cu pas măsurat,
Dela al redutei asalt înfruntat,
Oastea românească, pe întinsa zare,
Se 'ntorcea cu dorul cel de răsbunare,
Un veteran, care, în a sa vieță,
Adesea cu moartea a stat față 'n față,
Vede prin desimea miilor d'ostași,
Doi tunari, cu tunul înapoi rămași,
Luptând crunt cu Turcii, ce din fort, grămadă,
In urma oștirii eșise la pradă,
Vede... și cu grabă, strânge 'n jurul său,
Ceata-i de șoimi aprigi și de pui de smeu,
Și cu glas puternic le zice : soldați !
«Să nu lăsăm tunul și pe cei doi frați».
«Să nu-i lăsăm ! Haidem» voinicii răcnesc,
Și pe căpitanul voios însoțesc.
Glonțul li ucide, bomba-i nimicește,
Dar sborul lor falnic nimic nu-l oprește,

In gloata păgână plini de îndrăsneală,
Când ajung aproape cumplit dau năvală,
Și Turcii, ca tunul, pier, se risipesc,
In fața acestui vârtej omenesc.
«Ura! să trăiască bravul căpitan!»
Strig atunci soldații într'un viu elan,
Și tunul ce 'n luptă, caii săi pierduse,
Pe-ai lor voinici umeri cu mândrie 'l puse...
Astfel prin obuze, prin gloanțe, granate,
Calea 'napoi șeful cu ai săi străbate,
Și cu tunu 'n slavă, sub foc infernal,
In tabără iară întră triumfal.

NICOLAE PRUNCU
Focșani

Pressa
22 Martie, București

DOROBANȚUL

BALADĂ

I.

Intr'o vale înflorită
Sta la umbră încremenită,
O bătrână ce plângea,
Pe când fiul îi zicea:

«Mă duc mamă 'n bătălie
«Cauzi Turcii au să vie,
«Și au să intre 'n sat la noi
«Și-a să fie vai de noi;

«Țara au s'o pustiiască,
«Pe noi toți să ne robiască
«Și pe Floarea lui Bujor,
«... Dar mai bine aș vrea să mor!

«Că 'mi-e Floarea logodită,
«Și-aș muri s'o văd robită;
«Vezi de doru-i mă usuc,
«Nu mai știu unde s'apuc...

«S'apuc calea 'n sus pe munte,
«Să trec râuri fără punte?
«... Dar în sat când voi veni
«Și pe nimeni n'oiu găsi!

«... Sau când alți flăcăi din sate
«La hotare mi s'or bate,
«Și 'ndărăt biruitori
«Vor veni sergenți-majori!...

«Cum la horă voi mai merge
«Și rușinea mea voi șterge?
«Cum de brău eu să mă joc
«Lângă cei ce-au fost în foc.

«Fetele-or fugi de mine!
«... La răsboiu mă duc mai bine,
«La răsboiu cu Dumnezeu
«Și cu Vlad sergentul meu.

«N'auzi munții cum răsună
«Și ai noștri cum s'adună?
«... Eu cu dânșii am trăit
«Și ca frații ne-am iubit.

«Cu ei plec, cu oastea toată,
«Cum plecau strămoși-odată,
«Și cu al nostru Domnitor
«Sub un steag strălucitor.

«D'oiu murl, l'loarea să plângă,
«D'oiu veni la piept să strângă
«P'al ei mire ce-a luptat
«Și dușmanul a 'nfruntat.

«Mă duc mamă 'n bătălie,
«Dă-mi pușca — ce-o fi să fie;
«Decât să umblu fugar,
«Plec mai bine la hotar».

Mama pușca-i dă și plânge
Și la piept pe fiu îl strânge,
Turtă caldă 'i pune în sac
Și rachiul cel de leac.

II.

Radu pleacă 'n zori de vară
Și prin stânci ca vultur sboară,
Trece văi, râuri și munți,
Culmi înalte și cărunți.

Și-ostenit d'o lungă cale,
Se oprește într'o vale
Sub un fag lâng' un isvor
Să asculte-un cânt de dor.

Cânt duios, ce scumpa-i Floare
Suspina în lăcrămioare,
Văi și munți de răsună
Și pe Radu săgetă.

El ascultă și privește
Ca luceatăr cum lucește
Fața-i blondă ca un crin,
Ochii ei d'azur senin.

Lună nouă e a sa frunte,
Gura ei fragă de munte.
Albu-i sân e câmp de flori
Și surăsu-i ceru 'n zori.

A sa este fluturată
E de stele sămănată,
Părul ei de flori umbrit
E cu raze împletit.

Când în fața lui sosise,
A ei voce amuțise;
Amândoi uimiți în loc,
Se priviau cu ochi de foc.

Eră mândru al Floarei mire,
Și frumos viteaz din fire,
Iar armat precum eră
Și mai mândru s'arătă.

Cu căciula lui pe frunte
Părea smeu eșit din munte,
Când descinde dintr'un nor
Lângă râu răcoritor.

. . . . Tot vorbind cu dalba Floare,
Apusese sfântul soare,
Și 'ncepuse a se 'ngână
Cu luna ce răsărea.

Ca se plece nu se 'ndură,
Căci o sfântă legătură,
Un adânc și trainic lanț
Ține 'n loc pe dorobanț.

Dar aude 'n depărtare
A vitejilor cântare,
Ce ca el mergea 'n răsbøi
Și ce-i scump lăsă 'napoi.

Atunci Radu pleacă 'ndată
Lăsând Floarea-i întristată,
Și pe când se depărta
Înapoi se tot uită.

Cu doi ochi în lăcrămioare,
Două stele lucitoare,
Floarea mirele 'și privea
Și din inimă-i jură :

«Că va fi a lui mireasă
«Cum s'o 'ntoarce iar acasă
«Din războiu biruitor
«În fruntea voinicilor».

Se sui mai sus pe stâncă
Ce domină vale-adâncă,
P'al ei mire tot privi
Până ce nu-l mai zări.

III.

Radu merge zi și noapte,
Auzind din frunze șoapte
Ce părea că-l plâng cu dor
Printr'un vaet cobitor.

Din adânca-i întristare
Îl deșteaptă o chemare:
E sergentul, cu alți cinci,
Toți armați și cu opinci.

Radu 'n inima-i română
Iar puterile, și-adună,
Și, din frunză șuerând,
Merge, uită tristul gând.

Când în zori ceru 'nălbise
Regimentu 'și întâlne,
Și cu el călători,
Pân' ce Dunărea zări.

Acel sufletul său crește
Și pe luciul rătăcește,
Tot privind ca Șoimu 'n sbor
Spre Balcanu 'ngrozitor.

Parc'ar vrea să-l împresoare,
Și cu el să se măsoare,
Căci din pieptu-i cel răpos
Multe obuze el a scos.

«Dare-ar Domnu — o zi să vie
«Să intrăm și'n bătălie,
«Cu păgânul să sfârșim,
«Și p'acasă să venim».

Așa cântă dorobanțul
Ce nu-i pasă nici de șanțul
Dela Plevna sau Vidin,
Nici d'al rănilor venin.

IV.

Iată ziua de pornire,
Drept spre câmp de răsboire,
Unde sângele creștin
Curge 'n valuri cu suspin.

Domnul, Dunărea pe punte
Trece oastea, merge 'n frunte,
Cum de secolii din trecut
Acest râu n'a mai văzut.

Cu ai săi Radu pășește
Și 'nainte tot privește,
Tot pe câmpul de răsboiu,
Lăsând țara înapoi.

Dar din ochi când o pierduse,
Un fior rece 'l pătrunse,
Și-i păru chiar un mormânt
Al străinului pământ.

V.

Iar în țară 'n lăcrămioare
Cin' se scaldă?... Mândra Floare,
Ce ca toamna s'a 'ntristat
De când Radu a plecat.

De suspine și lamente
Ș'ale dorului momente
Răsun munți, codri și lunci,
Din zori până 'n nopți adânci.

Nici o inimă nu vine
Să asculte și s'aline
Acest tainic și lung dor,
Ce arde 'n pieptul iubitor.

Acea inimă-i departe
Și se luptă pân' la moarte
Pentru steag și Domnitor
Și al patriei onor.

Numai văile umbroase
Și torențele spumoase
Aud cântecul duios
Și suspinul dureros.

Floarea fragă se topise
Ca și frunza 'ngălbenise,
Iar din pieptu-i un isvor
Curgea 'n râul vorbitor.

Și cu dânsu 'n depărtare
Se ducea pân' la hotare
Până 'n valul Dunărean
Să bea scumpul ei oștean ;

Să bea lacrămile toate,
Cu-a lui buze însetate,
Să nu-și uite ce-a iubit
Din cătun când a pornit.

Dar vai ! Floarea e pălită
Și de friguri chinuită,
Nu mai poate nici umbla,
Nici pe munți a mai sbură.

Intr'o zi abea suise,
Și d'o stâncă să 'lipise,
Stâncă 'naltă, sacru-altar
Și al cerului hotar.

D'aici Floarea lung privise
Când din sat Radu pornise,
Tot aci arzând de dor
Vrea să-și dea sufletu 'n nor.

VI.

Când e arșița mai tare
Se 'ncepu o luptă mare,
Lângă Plevna-afurisită
Și de tunuri oțelită.

E o zi de încercare
Zi de glorie, zi mare,
Când vitejii din Carpați
Sunt de stele 'ncoronați.

Colo 'n Grivița stâncoasă
Și în *Valca sângeroasă*,
Cine sboară de trei ori
La asalt îngrozitor?

. . . Dorobanții bravi de frunte
Unu-i Radu smeu de munte,
Cu viteazul lui sergent
Și întregul regiment.

Radu luptă cu 'nlocare
Sus pe scări, pe stânca mare,
Și 'n redevă când răsbi
Intre Turci se năpusti.

E rănit, iar se ridică,
Lângă el sergentul pică,
Dar acestea nu'l spăimânt,
Și 'ntre Turci merge luptând.

VII

Până 'n zori cu sfântul soare,
Ambulanța 'n fine apare,
Printre morți cu ochi sticliți
Și grămede de răniți.

Unii gem, alții deliră,
Alții 'n spasme greu expiră,
Alții gâtul lor uscat
Cer cu apă a fi ădat.

P'acest câmp grozav de luptă,
Fu găsit cu mâna ruptă
Și piciorul sfredelit,
Radu cel nebiruit.

— După zile dureroase
Și operații ce 'ndurase,
Văzû un deget mai puțin
Și 'ncepû un greu suspin.

— Tot mi-i dreapta sănătoasă
Și ea 'n luptă nu mă lasă,
Zise pumnul ridicând
Și dușmanu-amenințând.

Când eră spre vindecare
Tot gândeà la răsbumare,
Cum să lupte înzecit,
Cu păgânul cel cumplit.

VIII

După o cale chinuită,
Slab, cu inima sfârșită,
Radu 'n țară decorat
În spital s'a deșteptat.

Intr'o zi de suferință,
Când pierduse conștiință,
În deliru-i tot visă
Și de Floarea lui vorbeà.

Iar din vis când se trezise
Îi părù c'o și zărise,
Lângă patu-i îngrijind
Și la el duios privind.

... Eră *Doamna*, ce vegheasă
Și durerea-i alinasă,
Cu acel suflet îngeresc
Ce răniții 'nsuflețesc.

IX

Când fù rana vindecată
El cu mâna tot legată,
Din spital fù liberat
Și pornì pe jos la sat.

Veste acasă nu sosise
Că sergentul lui murise
Cu alți trei ce au picat
Când cu toții s'au luptat.

Radu singur se întoarce
Lângă mama ce 'n prag toarce,
Și se uită 'n drumul său
De opt luni ostând mereu.

X.

Când plecase el din țară
Eră zi mare de vară,
Iar acum când revenea
De ger lemnele plesnea.

Drumu-i greu, cojoc nu are
Dar e sufletul mai tare
Și un dor îl întăria,
Foame, ger de suferia.

Doru-i mare pentru Floare
Ce-i părea c'o vede 'n soare
Și la care se gândea
Chiar prin gloanțe când trecea.

Ar fi vrut s'o întâlnească
Chiar în drum să-i povestiască
Câte locuri a călcat,
Câte morți a înfruntat.

Dar o tristă presimțire
Îi pătrunse a lui simțire,
Și un vânt ce 'n piept bătea
Ca o cobe 'i tot șoptea...

Ostenit puțin s'oprește
Și ca vulturul privește
Peste-al țării câmp deschis,
Și-al războiului abis!

XI.

E greu viscol și ninsoare;
Pleacă iar, și-ar vrea să sboare
Lângă vatră, la focșor,
Să-și aline orice dor.

Tot mergând în sus, zărește
Satul, casa-i ce albește,
Fumu-i ce sboară 'n eter
Ca și o rugă către cer.

Atunci inima mai tare
Bate 'n pieptu-i cu 'nfocare,
Și la drum pași și iuți
Până ce 'n curtea lui sosî.

Se oprește... nici o gură!
D'abea-aude o lătrătură,
Nu sunt boii în coșar,
Nu mai vede al lui car..!

— «Să fi fost casa prădată ?
«Zise 'n mintea-i turburată ;
«... Mama mea să fi murit ?
«... Casa să fi năpustit ?...»

XII

— Mama stă la foc pe vatră,
Cam bolnavă, speriată,
De griji multe, de nevoi,
Tot cu gândul la război.

De opt luni ea n'auzise
De trăește sau murise,
Fiul ei ce l'a visat,
Astă noapte împuşcat !

— «Dar deschide, te grăbește,
«Că e ger și viscolește»,
Zise Radu răgușit,
«Este fiul, tău iubit».

— Mama sare viu mișcată,
Și-i deschide ușa 'ndată,
Și când fiul ei intră
Bucuria o 'necă.

Îl sărută, se uimește
Lângă foc masa-i gătește,
Și a lui foame potoli
Cu puținul ce găsi.

XIII.

De îndată ce sosise,
Vestea 'n sat se răspândise,
Dar cum singur el venea
Multe inimi suspina.

Toți vecinii 'n juru-i sboară
Și copii 'l împresoară ;
Unii 'l pipăe, 'i vorbesc,
Ca minune îl privesc.

Dorobanțul povestește,
Câte una 'și amintește
Ce-a văzut, ce-a pățimit,
Câte rane a primit;

Cum la Plevna să luptase
Și redutele 'nfruntase,
Pe când gloanțele ploau
Și obuzele plesneau.

Toți cu gurile căscate
Și cu inimi înălțate
Ca la basme ascultau,
Și credeau și nu credeau.

... Dar o *stea* mult strălucită
Sub mantaua sdrențuită,
Când văzură cum lucea,
Îl crezură ce spunea.

Toți priviră cu uimire
Semnu acesta de mărire,
Ce în sat n'a mai purtat
Până acum nici un soldat.

Decorația domnească
Pentr'o faptă vitejască,
Nu s'a mai văzut lucind
Și vatră 'mpodobind !

XIV.

«Dar de ce mâna legată?»
Intrebă mama 'ngrijată;
«Nu cumva ești împușcat
Și încă nevindecat?»

— «Mâna, mamă-i vindecată,
Dar e slabă și 'ncordată;
Mult cu dânsa m'am luptat
Când în Griviț'am intrat».

— «Dar căciula-i stredelită
Și mantaua sdrențuită!»

— «Ei, prin ce foc am trecut,
Câte gloanțe n'am văzut!»

Toți căciula lui priviră
Și cu mâna pipăiră
P'unde glonțu-a șuerat
Ca un trăsnet înfocat.

— «Căciula dorobănțească
Face-o stemă 'mpărătească,
Printre gloanțe când trecea
Dumnezeu o 'ncorona!»

Unii mângâie a ei blană,
Copilandrii cer o pană,
Toți pe cap o îndesau
Și a lor frunte o sfințeau.

XV.

Cei din sat se retrăsese,
Mama, fiul rămăsese,
Singuri, lângă foc șezând
Și în taină povestind.

— «Nu fii mamă întristată,
Că mi-e rana vindecată».
Zise fiul suspinând
Și cu ochi duioși cătând.

«Dar o rană mai adâncă
Mă apasă ca o stâncă,
E o taină;-e un dor,
... Știi pe fata lui Bujor...

«Acea Floare mult iubită
Fu în inima-mi sădită
Și în suflet am purtat
Ori pe unde am umblat.

«Când plecai mai astă vară,
Eră mândră sprinteioară,
Și cu drag m'a petrecut,
Pân' ce nu m'a mai văzut.

«Acum nici 'mi eși 'nainte
Să-mi spue două cuvinte
Ce și 'n vis parc' auzeam
Când la dânsa mă gândeam.

«Îmi păreă c'o văz mireasă
Imbrăcată 'n ie aleasă,
Ca un soare pe senin,
Ca un fluture pe crin».

— ... «E mireasă 'n altă lume
Ș'al ei mire n'arc nume
E mircasa lui Christos» ...
Zice mama 'n glas duios!

— L'aste vorbe dureroase
Mii de gânduri fioroase
Dorobanțul au coprins
Și puterile i-a 'nvins! ...

XVI.

...Intr'o zi de dimineață
Trist ca soarele din ceață,
Tot oftând, pe gânduri pus,
La fântână 'ncet s'a dus;

La fântâna und' lăsase
Mândra Floare când plecase
Ș'acui urme acum găsea
Numai în inima sa !

«P'aici își zicea în sine
Văzui Floarea mea cum vine,
Ca un soare răsărind
Și ca zorile zimbind ;

«Iar acum nici o suflare
Nici o frunză, nici o floare,
Toate sunt un trist pustiu,
Ca și sufletu-mi cel viu.

«Mă dusei peste hotare,
Mă luptai cu înfocare
Tot grăbind să vie o zi,
Când și doru-mi s'o 'mplini.

«Dar au fost toate-o nălucă
Ș'azi pustiul mă usucă,
Floarea visul ce am visat,
Ca și-o frunză a sburat» !

XVII.

Tot mergând incet în cale
Când pe munte când pe vale
Radu vede un ostaș,
Un voinic, un călăraș.

Ce aducea dela domnie
Chiar din câmp de bătălie
Un decret ce-l înălța,
Și-a *virtuții* scumpă stea.

— Ca din vis Radu tresare,
Lasă sufletu-i să sboare
Căci el e *sergent-major*
Decorat de Domnitor!

XVIII.

«Mamă, mâna-i decorată
Și la luptă e chemată»,
Zise fiu 'mbărbătat
Și de ducă 'nlăcărat.

«Rămâi mamă sănătoasă,
Căci eu mi-am găsit mireasă;
Plec soldații să-mi adun
Cu oastea să mă cunun.

E leac bun de întristare
Printre gloanțe, lupta mare.
Și, d'o fi mamă să mor
Și la Floarea 'n cer să sbor,

«Să rădici o sfântă cruce
La fântâna din răscruce,
Unde Floarea m'a adăpat
La rășboiu când am plecat;

«Și să scrii al nostru nume
Să se știe 'n astă lume,
Că un Radu a trăit
Și sub steagu-i a murit».

— Radu 'și face o cruce sfântă
Și ca vulturul s'avântă,
Drept în câmp de vitejii
Printre nori de bătălii.

Vitejește vru să moară
Pentr'o *Floarc* și-a lui *Țard*.
... Cu aste vorbe și'un suspin
El murl lângă Vidin!...

S. N. ȘOIMESCU

Pressa
1 Iunie, București.

CĂLĂRAȘUL RĂNIT

I.

Un crivăț rece codrii și munții înfioară
Și frunzele pălite tot pică la pământ,
E trist'a lor șoptire c'a doinilor când zboară
Din inimi osilite ce văd a lor mormânt.

Din ce în ce mai tare pădurile suspină
Și mii de frunze 'n aer se vântură gemând,
Abea ici câte una pe ramura-i s'anică
Ca fiul când s'agață d'al mamei sân plângând.

Natura 'ntreagă 'i tristă și pasărea acum fuge
Și cată 'n depărtare un cer mai seninat,
Pământul se usucă sub viscolul ce muge
Și simte că al iernei fior l'a împresurat.

II.

E iarnă și câmpia de mană e 'mbrăcată,
Nu vezi nici o fință de ger, codrii plesnesc,
O casă ici și colo de-abea prin fum s'arată
Și corbii țipă 'n aer și oase scormonesc.

Balcanul cel sălbatec ca Iadul în mânia
Aruncă fum și flăcări și plumb și fier topit;
Iar viscolul și neaua și a gerului urgie
Inghiață inimi brave ce glonțul n'a rășbit.

Pe câmpul de bătăc, teribilă privire !
Zac corpuri reci și mute de călăreți și cai,
De bravi, ce mor eroic, privind cu fericire
Cum steagul lui triumfă ca 'n timpul lui Mihaiu

III.

.... Dar colo într'o vale, ce corp zace 'n uitare ?
Ce gemet se aude?... Să fie vre-un ostaș ?
.... E fiul României rănit in lupta mare
Pe țărături depărtate, e mândrul călăraș !

Străin, ca și pământul în care el căzuse,
Gemea în al lui sânge pe' neaua ce a roșit,
La față să 'negrise și simțul își pierduse,
D'abea sufletu 'n buze spuncă că n'a murit.

In juru-i nu departe, ca două mici morminte,
Zăceau două cadavre, doi turci ce-a răsturnat
In lupta ce purtase, croică, serbinte,
Și 'n care a lui credință și armă-a triumfat.

IV.

Puțin, și ar fi stânsă în chin a lui vieță,
De n'ar fi calu 'n juru-i să vie 'n ajutor !
E singura ființă ce 'n ăst pustiu de ghiață
Suspină lângă dânsul și chiamă un trecător.

Rănit este și dânsul, dar e vârtos și 'nvinge
Dureri și ger și foame, cumpliți și răi dușmani,
El vede cu durere scâldat în a lui sânge
P'acel cu care altădată sbură printre Osmani

Din când în când ostașul din somn mortal tresare,
Pe când calu-l sărută și geme sforăind,
. . . . Departe d'a lui mamă, d'al țării dulce soare,
Rănit-așteaptă moartea cu murgul său vorbind.

V

«Dute murgule în țară,
Zise-eroul dureros,
Mergi ca gândul, iute zboară
Spre pământul ei mănos.

«Și l'ai mei la lumea toată
Să le spui cum zac rănit
Cum aici corbii 'mi dau roată
Deși încă n'am murit !

. . . «Dar la capu-mi stai mai bine,
Să te aud iar nechezând,
Pân ce sufletul din mine
Va eși la cer sburând ;

«Pân ce-a vântului suflare
L'ai mei frați va fi vestit,
C'aici singur zace, moare
Călărașul lor, iubit.

... «Să nu lași să mă sfășie
Acei corbi cu cioc flămând,
Pân ce numele-mi s'o scrie
Pa al meu rece mormânt.

«Atunci poți să pleci în țară,
Fără frâu, fără ostaș,
Și să spui cum se luptară
Doi păgâni și-un călăraș.

«Tu pe mama mea duioasă
S'o săruți și s'o mângâi,
Să nu spui ce dureroasă
E o moarte în pustii.

«Frați, surori, scumpa soție,
De-i vedeă că mă jelesc,
Să le spui mândri să fie
De ostașul românesc.

«Iar copii mei să știe,
Când al lor rând va veni,
Să se lupte 'n bătălie
Ca și tatăl a muri».

VI.

D'abea sfârșl cuvântul și murgu 'n deal să suc,
Nechiază de răsună câmpii și văi adânci,
Și n'apucase moartea stăpânul să-i răpue,
Când iată frați de arme sosesc de după stânci.

Atunci murgul nechiază mai des cu bucurie
Și-i chiamă către dânsul, rănitul e găsit,
E Mircea călărașul aproape 'n agonie,
... Dar inima-i tot bate, el încă n'a murit !

Condus într'o colibă, revine iar în sine,
Cu 'nctetu 'nsuflețește, durerile-i s'alin;
In țară iar se 'ntoarce, uitând orice suspin,
El simte cât de dulce e cerul ei divin.

Cu murgul său viteazul sosind voios acasă,
Ii zice sărutându-l: «tu vieața mi-ai scăpat,
«De azi să-mi fii ca frate aci 'n valea mânoasă
«Și 'n câmpul de bătae, când iar voiu fi chemat».

SAVA N. ȘOIMESCU

Pressa

8 Iunie, București.

LA SCUMPA ȚARA MEA

I.

Un țipăt de durere deșteaptă România,
Lungi valuri de oștire spre Dunăre pornesc;
Căci dincolo apasă, sugrumă tirania
Pe un neam fără putere, pe neamul creștinesc.

Mândră, generoasă, cum este dat să fie,
Latina fiică cinge spada, ce-a scăpat
Pe vechea Europă de a turcului robie;
Uitați-vă la dânsa, ca încă n'a uitat,
Că Ștefan, Mihai Bravul, acele umbre sfinte,
Apostoli ai luminei, soldații lui Hristos,
I-au dat lozinca sacră d'a merge înainte,
D'a sfărâmă sclavia și jugul rușinos.

Dreptatea e cu dânsa și cerul îi zimbește,
Trufia musulmană dispere ca un vis,
Vis negru de oroare, pe carc-l risipește
Lumina mântuirii. Atunci lumea i-a zis :

«A ta este onoarea, fecioară de neam mare,
«Cu sângele eroic, ce spontan eu vărsași,
«Ai dat-o lecțiune ce'n lume seamăn n'are
«Ai pedepsit tiranii de nații ucigași.
«Acum lăsând armura, urmează fericită
«Pe calea propășirii travaliul întrerupt,
«Și mergi tot înainte la ținta cea dorită
«Să-ți desvoltezi în pace puterea ce-ai pierdut !»
Astfel obosită dar nobilă și mare,
Modestă ca un înger, tăcută ca un zid
De care se sdrobește talazul în turbare,
Privea scumpa mea țară pe cei care o sfid.

Tu nu știai virgină de secolii adorată,
Perfidia și ura acelor cruzi tirani,
P'a căror creeri naște dorința blăstămată
De cuceriri nedemne și *jafuri de Fidani*.
Scoală-te dar iarăși cu trăsnetul pe frunte
Cu fulgerul dreptății, isbește pe ingrat;
Ascultă ce mânie, din câmp și pân' la munte.
Ce sfântă indignare din liră a vibrat.

II.

Urlă codrii de fanfare,
Dunărea s'a tulburat,
Pleacă oastea la hotare,
Toată țara s'a sculat
Și ca valul mugitor

Dorobanțu'ngrozitor
Iși desmeardă pușculița,
Iși sărută puiculița;
Ș'apoi pleacă la bătae
Să ucidă și să tae
Pe vrășmașul neamului,
Pe tiranul veacului.
Multe țări or fi pe lume
Și chiar cu mai mândru nume ;
Dar ca țara românească
Patria dorobănțească,
Dorobanțul n'a văzut;
Și când ar ști c'a pierdut
Măcar numai un parmac,
N'ar mai rămânea capac ;
Căci teribil e poporul
Când îi arată toporul
Dușmanul cel neimblânzit,
Pe care l'a încălzit,
Și pe care l'a scăpat
De rușine și nazat.

III.

Ahl nu spuneți țării mele
Că pe cer mai pot fi stele,
Stele mândre luminoase,
Diamante prețioase
Ca ale coroanei ei;

Căci nu sunt doi Dumnezei,
Și nu-i decât o dreptate
Și o sfântă libertate,
Carc'n inima română
Este doamnă și stăpână.
Și ne zice să murim
Decât să ne umilim

Voi cu inimi oțelite,
Tineri, brațe neîndoite,
Suflete cu dor de țară,
N'auziți cum ursul sbiară,
Dreptul nostru defăimând ?
N'auziți limba țipând
Pe pământul românesc
Pe altarul strămoșesc ?
Mai lăsați plăcerile,
Ascuțiți hangerile,
Și la ora judecății
Spuneți verde nedreptății
Că o nație vitează
Se sfărâmă, nu cedează.

Voi ! bătrâni ai țării mele
Ce-ați scăpat-o 'n vremuri grele,
Spargeți cearta dintre voi,
Nu mai ziceți voi și noi,
Faceți astăzi ca și ieri,
Uniți-vă la păreri;

Și prin sfaturi bătrânești
Prin simțiri Dumnezeuști
Scăpați țara de rușine
Și de umiliri străine.

Iar tu femeec română,
Soție, mumă bătrână,
Zvârlă'n calea noastră flori
Ca 'n zile de sărbători.
Lacrima din ochiul tău
E scumpă lui Dumnezeu,
Căci ai țară fericită,
Unde muma crud măhnită
Zicea lui Ștefan cel Mare :
«Știu că rana greu te doare ;
«Dar aici n'ai ce cătă
«Du-te scapă țara ta».

MERIȘESCU
Golești.

România Liberă
27 Iunie

ARMONIA

Frumoasă este noaptea, când ceru-i plin de stele
Când luna jumătate-i ascunsă pe sub nori,
Când boarele adie prin văi cu viorele
Și nimfele virgine adorm prin blânde flori.

Frumoasa-i Aurora, și dulce dimineața,
Când soarele albește a stelelor luciri,
Când aerul naturii ne umple de vieță
Și-a florilor parfumuri ne anunță fericiri...

Frumos e adevărul, frumoasă e dreptatea,
Cercască-i libertatea la cei ce o iubesc;
Frumoasă-i modestia, blândeța, castitatea,
Sublimă-i răsplătirea din sânul fecioresc!

Dar mai frumos în lume nu cred ca să mai fie
Ca sfânta armonie din templul lui Iisus,
Născută din lumină ca lumea să se 'nvie,
Dar care e aproape de vecinicul apus.

Căci legea sa cea sfântă și vocea sa divină
Propagă bunătatea și sincerul amor,
Prin ea vedem fericirea, prin ea aceea lumină
Din care fug mișciii în umbră cu fior.

Frumos îți e pământul o dulce Românie,
Și cerul viu surâde la blândul tău popor;
Dar tu ești, vai! lipsită de sfânta armonie;
De pacea ce ne cere prea bunul Creator.

. . . . .

De ce atâta ură grozavă, nesfârșită,
Români, din sânul lumii ce tot în ea perim?
De ce atâtea lupte pe calea rătăcită?
De ce nu 'n armonie și 'n Domnul să trăim?

De ce? când știți că omul în lume nu-i nimica
Decât -ca o atomă ce sboară rătăcind,
Mai mic decât albina, mai rău decât furnica,
Deși e domnul lumii, prin minte strălucind?

Destul, căci timpul trece și ora așteptată
S'apropie ca gândul, e gata a sună,
Când cel Atot-puternic, va sta la judecată
La buni și la nemernici, dreptate ca să dea?

Distrugeți templul urei, zdrobiți neagra mânia
Încingevă-ți cu pacea divinului Iisus,
Și ziceți într'o voce: Virtute și frăție
Amor, ca steaua noastră să mai străluce sus!

Curând 'nălțați altarul în scumpa Românie,
Și lumea va culege din bunul cel cresc;
Mișcii vor dispăre în noaptea vecinicii,
Și mundul îmbrăca-va vestmânt sărbătoresc !

I. N. POLYHRONIADE

Femeia Română
30 Iulie, București.

LA ARMATA ROMÂNĂ

E zi de sărbătoare, e ziua bucuriei,
Căci gloria străbună prin voi s'a re'nviat,
Prin faptele mărețe, pe câmpul vitejiei,
A lumii admirare asupra-vă, a'ți chemat.

Sunt trei aproape veacuri de când in umilire,
Am dus o vieaț'amară, tăcuți, descurajați;
Căci soarta rea ne duse la tristă trândăvire,
In cât păream în lume de vii înmormântați.

Dar azi, o Românie! prin fii-ți cu mărire,
Te-ai înălțat la culmea ce soarta ți-a 'nsemnat,
Pe aripi glorioase ce duc la nemurire,
Poporul care știe să fie respectat.

Pășii dar fii ai Romei cu fruntea 'n sus măreacă,
Pășii către pământul ce voi ați liberat,
Cu vitejia 'n piepturi cu gloria pe față,
Cu steagul României de lauri încărcat.

E zi de sărbătoare, o fii ai României,
Veniți la frații voștri cu flori a 'ncunună,
Pe cei ce înălțară cu focul vitejiei,
Un far ursit de veacuri nestins a lumină.

AL. CĂRPENIȘEANU

Pressa

11 Octombrie, București

LA OȘTENII ROMÂNI

In memoria zilei de 8 Oct. 1878.

Ce sgomot se aude ? și unde aleargă oare
Mulțimea în vestminte de mare sărbătoare ?
E brava noastră oaste cu bravul Căpitan,
Cu Carol, Domnul țării, urmașul lui Ștefan,
Ce astăzi defilează cu steagul tricolor,
Plântat pe fortărețe de bravul luptător.
Stindarde și canoane din Plevna adunate,
Și semnele bravurei pe piepturi atârdate,
Atestă vitejia soldatului român,
Ce 'n lupta independenței smeri el pe păgân.

Priviți cât sunt de mândri Curcanii 'nvingători,
Cum și artileriștii și bravii vânători ;
Toți ei se întrecură pe câmpul de onoare
Să strângă pentru țară cununi nemuritoare.
Aplause, flori și ura a mii de cetățeni
Ca ploaia cad asupra acestor bravi oșteni.

Căci dela România ei bine meritară,
La Grivița, Rahova, ca lei ei luptară,
Și lumii dovediră că n'am degenerat,
Că suntem tot Romanii ce lumea-au subjugat.
E mare-entusiasmul, el e universal;
Căci dela Mihai-Bravul, sublimul general,
Asemenea triumfuri la noi nu s'au văzut !
De ce mulți Români însă par triști în ăst minut ?
Căci, vai ! tot azi Rusia, amică ș'aliată,
Din Dacia-Traiană, a rupt ea o bucată . . .

O, voi ! copii și tineri, ce oastea însoțiți
Cu ura ! voi chiar mâine o să înlocuiți
P'acești viteji, exemplul al lor veți imită ;
Și când va veni rândul al vostru d'a luptă,
Sau pentru libertate, sau pentr'unificare,
Atunci voi răsbuna-veți a Daciei mutilare.—

. . . . .
Ș'acuma să fim vrednici de rolul eminent
De bulevard al ginteii latine 'n Orient.

Pressa

12 Octombrie, București.

A.

OȘTENILOR ROMÂNI

*La intrarea-le triumfală în București
n Oct. 1878.*

Oșteni, din semi-luna, trufașă altă dată,
Un sarbăd punt pe cerul român a luminat.
Dar brațul vostru tare, Români, cu spada lată,
In vânt l'a spulberat.

La Grivița, pe dealuri, la Plevna blestemată,
La Istrul cel molatec, de sânge turburat,
A voastre nume, faima, uimită, fermecată,
In aur le-au săpat.

Oștenii căminul, țara: odoare vechi și sfinte,
Cum le-au avut strămoșii, prin brațu-vă putinte,
Le-avem acuma noi.

Călugăreanul, mândru, vă zice: — «luați aminte!
«Pe calea biruinței mereu pășiți 'nainte...
Atât cer de la voi!»

G. GARBINIU
Târgoviște

Presa
13 Octomb., București

ARMATEI ROMÂNE

*La intrarea ei triumfală în București
8/20 Oct. 1878.*

Bravi copii ai României, veseli ați plecat,
Ați plecat cu steagul țării mândru și curat,
Și v'ați dus peste hotare pentr'un scump odor,
Pentru-a țării neatârnaire pentru al ei onor.

Și tovarăși buni avuta-ți dorul viu din sân,
Ca să duceți lumii vestea neamului Român.
Iar al țării glas vă zice: «Mergeți dragi copii
Și vă 'ntoarceți, cum vă duceți: mândri, mulți
[și vii].»

Bravi copii ai României, bine v'ați bătut,
V'ați bătut sub steagul țării... sfântul vostru scut;
Ș'ați învins că la isbândă bunul Dumnezeu
A deprins al țării paloș și pe Domnul său.

V'ați bătut precum strămoșii se băteau ca lei
V'ați bătut ca feți-frumoșii din povești cu smei;
V'ați bătut precum în lume nimeni s'a bătut
Și se bate cum Românul singur e făcut.

Bravi copii ai României, mândri v'ați întors,
V'ați întors cu steagul țării rupt... însă frumos
Mai frumos de cum fusese, căci de vulturi dus
Mândrul dușmanului soare sub el a apus.

Ș'ați adus neatârnairea țării, dragi copii,

Și virtutea ostășească, și trofee mii.

Țara mândră vă salută... doru-i s'a împlinit.

«Bravi copii ai României, bine ați venit!»

SCIPIONE I. BĂDESCU

Amicul Familiei

1/13 Noiembrie, Cluj.

DESPĂRTIREA
BASARABIEI DE ROMÂNIA

9/21 OCTOMBRIE 1878

Muscăleste-ciu învăța.
Când eu limba mi-oiu tăia.
Cântec din Basarabia

Românic, mamă dulce,
Eu te las cu Dumnezeu,
Căci dușmanul iar mă duce,
Iar mă ia din brațul tău!
Sunt răpită, sfâșiată,
Sufletul meu plânge frânt;
Dar din prag eu încă odată
Jalnic, bine te cuvânt!

Tristă mă despart de tine,
Ce ca mamă m'ai iubit,
Și cu drag tot zile bune
Îmi făceai neconținut;
Căci deacuma iar voiu trece
Sub al tiranici fier,
Și'n suflarea ei cca rece
Pomii libertății pier.

Insă fie cât de grele
Cătușile pe al meu sân,
N'or putea să stângă ele
Simțimântul meu român.
Și prin zile de-apăsare,
Ca steluța printre nori,
Voiu privi cu 'ncurajare
Fața ta de multe ori.

Ș'oiu spera, că doar odată
Jugul crud se va sfărma;
Fica smulsă, liberată,
Va sbura la mama sa.
Ce serbare va să fie!
Mă vei strânge 'n brațul tău..
Pân' atuncea, Românie,
Să rămâi cu Dumnezeu!

IOSIF VULCAN

Amicul Familiei
1/18 Noembrie, Cluj.

30 AUGUST 1877

Din casă 'n casă svoană se face că moș Statul
Din țările păgâne pe unde a fost dus
S'a 'ntors, și dela oaste vești multe la tot satul
Și jalnice și bune cu dânsul au adus.

Cu mic cu mare acasă la Statu mai deodată
Sosesc cu toți în fugă, împinși de acelaș dor
Și care mai de care se 'ntrece 'ntâi să poată
Să-și mângâie durerea, aflând ce fac ai lor!

Dar care cum ajunge, trăsnit încremenește!
Nici unul nu 'nțelege, să 'ntrebe nu cutează,
Privirea li se hoalbă și graiul le-amuțește,
Se uit și cred cu toții aveau că visează.

Un car sdrobot, la jugu-i stă umbr'a două vite
Ce abia mai pot să sufle; un mic copil plângând,
Stă ghemuit alături; cu deștile sgârcite
Un biet moșneag, pământul îl râcâc gemând.

Și părul de pe capu-i stă smuls pe jos în fire,
Desculț și gârbov bietul se pare-un mort, trăind :
Iar colo 'n car se vede doi ochi fără privire
Pe o față scofâlcită din când in când sticlind.

Copilul care plânge, e dragul Ionică
Moșneagul ce 'n colb geme e Statul, cel mintos,
Iar scofâlcita față e gingașa Florică !
Văzduhul de urgie e greu și fioros !

Mirarea, spaima, mila, cu jalea d'împreună
Compun un singur vaet și merg până la cer
Să 'ntrebe, de ce firea, pământul încunună
Cu flori, de sunt să moară ? Cu stele dacă pier ?

Dar chinu 'n noi se 'nmoae, oricât ar fi de mare
Căci lacrimile amare deși sunt, răcoresc !
Bătrânii dându-i pilde, cu vorbe 'ndulcitoare
Cumplita lui durere, puțin mai domolesc !

Incetul cu incetul moș Statu 'și vine 'n fire,
Marin îi șterge ochii, durerea sa uitând,
Ceilalți părtași cu suflet l'a lor nenorocire
Se duc, iar vin, la cale degrabă tot punând !

— «Dar ia ne spunc frate și nouă ast' urgie».
Îi zise moș Cârtoagă cel mai bătrân din sat.
Moș Statu 'ntins pe prispă, răspunde: «Cum să fie ?
«Cum e când Domnul-sfântul pe oameni i-a uitat !

«Eră 'n *treiseci* a lunci, o zi ca celelalte,
«(De ce n'ai şters'o Doamne din calendarul tău?)
«Se revărsa de ziuă; sub două dealuri 'nalte,
«Sta tabăra în care eră Lixandru-al meu!

«Indemn la drum şi iată, ajungem la hotare,
«Las carul mai de lături, întreb pe un ostaş
«Şi aflu că din noapte s'a dus cu mic cu mare
«Poruncă fiind dată, să rupă pe vrăjmaş!

«Abea să curmă vorba, ş'auz o tunătură,
«Şi 'ndat apoi o alta şi alte mii de mii
«Pământul sub picioare de aşa bubuitură
«Incepe să răsară, svâcnind din temelii.

«Alerg, găsesc o groapă, ca adăpost copilei
«Şi plec tot înainte spre unde se luptă.
«De fum se 'ntuncase pe cer, lumina zilei,
«De grindina de gloanţe, văzduhul şucură!

«Răsunetul de trâmbiţi cu răcnetul oştirii
«Inăduşau văitatul sârmanului rănit!
«Părca ziua din urmă, peirea omenirii,
«Scrâşnea în gură-i, Iadul, pământul urgisit!

«Ai noştri, dârji din fire şi 'nferbântaţi la minte,
«Deşi meşu la minte se 'mpuţinau în sbor,
«Se tot duceau voinicii, se tot duceau 'nainte!
«Şi moarte eră 'n urmă şi moarte 'n faţa lor!

«Din ce în ce mai groasnic pornirea li se 'ncinge
«Se grămădesc la şanţuri, cu morţii pod zidesc
«Ajung, pe meterezuri sus unul p'altu 'mpinge
«Străbat, şi 'nfipt pe creasta văd steagul românesc!..

«A spune vouă astăzi, ce-atunci simţii în mine,
«Nu pot; cum nici atuncia, să spun nu am putut!
«Mi se rupeau plămâni, de plâns şi de suspine,
«Văzând un veac de oameni sdrobit şi abătut;

«Dar când iar ca prin farmec îmi întorceam privirea
«Şi steagul biruinţii, vedeam pe creastă sus
«Mi se 'ncorda puterea, nevrând uitam peirea
«Şi preţul scump cu care a fost acolo pus!

«A nopţii neguri însă, încep să se pogoare
«Urgia obosită adoarme 'ncet pe văi
«Atunci după Lixandru pornii în căutare
«Spre unde mă 'ndreptase, tovarăşi de ai săi!

«Cu cât mersei 'nainte perdui puterea toată
«O altă grozăvie auzul meu lovea
«De-o jale mult mai marc şi mai înfricoşată,
«Eră cuprins pământul şi 'n ceruri răsună !

«Cu miile răniţii, zăcând într'a lor sânge
«Se vait, blastem, chem moartea să curme chinul lor!
«Ici unul geme, — alături unul ţipă, plânge,
«Şi nimeni nu cutează, să dea vr'un ajutor !

«Din ce în ce, vai! însă, cum tunctul ce trece
«Se stânge cu încetul pășind în alt hotar
«Așa, trecând durerea în brațul morții rece
«Văitat, blăstem și gemăt s'aud tot, tot mai rar !

«Abiă trăându-mi trupul ajung pân' la o strajă
«Ea strigă-i dau de știre ce sunt și păsul meu;
«Când ce văd? Eră Voicu a lui Călin Gâtleajă
«L întreb despre Lixandru. El zice — «Nu știu zău,

«Ai lui au fost la luptă și încă nu se știe
«Cine-a perit și cine dintr'inșii au rămas !»
«— Vai inima în mine simții că se sfâșiel
«Dar îl rugai spre cei mari să 'ndrepte al meu pas !

«Veniră 'ndată Florea, Vlăduță, Stan Răzură
«Și tot mergând, vorbirăm de ei și despre-ai lor.
«Căci nici ei de Lixandru să-mi spue nu știură!
«Cu cât priveam la dânsii cu atât 'mi-eră mai dor!

«Mai merserăm o țară, când iată căpitanul
«Ne esc drept în cale. Flăcăii 'n grab îi spun
«Că eu sunt Statu, tată, al lui Lixandru Danu
«Și ca să pot să aflu de el, umblu nebun !

«Văzând așa voinicul, mă iă cu vorbă bună
«Și pentrucă nici dânsul de urmă nu-i știă,
«Se 'ntoarce, dă poruncă, pe cei rămași adună
«Și aflu că 'ntre taberi rănit sau mort eră !

«De ce nu vă curmară-ți oh! zile lungi deșarte;
«Căzui jos din picioare sdrobot și fără graiu!
«Când îmi venii în fire eram culcat de-oparte :
«O vicață și un suflet trăind în putregaiu!

«Nu s'auzià în noapte nimic, nici o mișcare
«Decât arare-acuma gemând un glas slăbit...
«De odată însă, Doamne, aud în depărtare,
«Un vaet ce în suflet îmi răsună cumplit !

«Sar iute, plec urechea, înădușesc în mine
«A inimii bătae, ș'aud iar acel glas
«Mă pun pe brânci atuncea, mă'ndrept de unde vine
«Și printre morți, prin sânge, mă târâi pas cu pas.

«M'apropii lângă dânsul, l'întreb, el îmi răspunde,
«Ah soart ne 'ndurată, erà Lixandrul meu!»
Zicând așa obrazul în mâni el își ascunde
Căci lacrimi și durerea curmară graiul său!

De jale toți muțise! S'auziau numai șoapte
De plâns amar din suflet și suspinări adânci:
Așa cum triste'n codri jălesc în miez de noapte
Isovare plângătoare curgând încet prin stânci!

— «Sărmanul copilandru — mai răsuffă moșneagul,
«In ce grozavă stare să-l văd am fost ursit!
«In închegatul sânge se ghemuise dragul;
«O mână-i erà ruptă și pieptul găurit!...

«Descing indată brăul, îl leg cum pot la rană,
«Il iau pe sus în brațe, rugând pe Dumnezeu
«Mi-adun puterea toată și plec cu el în goană
«Dar pân' s'ajung în taberi, murî în brațul meu!»

G. BENGESCU

Convorbiri literare
1 Decembrie, Iași.

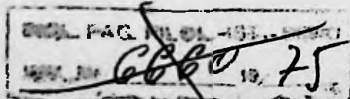
TABLA CUPRINSULUI

	<u>Pag.</u>
187 <u>La Fii României</u> de <u>A. Carpenișcanu</u>	15
<u>Actualitatea</u> de <u>V. Mimi</u>	17
<u>Steuua României</u> de <u>G. Sion</u>	19
<u>Generala</u> de <u>N. Pruncu</u>	22
<u>Marșul Roșiorilor dela Vede</u> de <u>M. C. Mănciulescu</u> . .	24
<u>Marșul anului 1877</u> de <u>Gr. Bengescu</u>	28
<u>Dacia și România</u> de <u>B. P. Rădulescu</u>	30
<u>Armatelor Române</u> de <u>N. T. Orășanu</u>	38
<u>La Ostașii Români</u> de <u>C. C. Aslan</u>	42
<u>Ora supremă</u> de <u>Z. Antinescu</u>	46
<u>Cântec ostășesc</u> de * *	51
<u>Vom trece!</u> de <u>V. D. Păun</u>	56
<u>Ecouri dela Istru</u> de <u>M. Tomă</u>	58
<u>Hora Ostașilor</u> de <u>C. R. Cornățeanu</u>	63
<u>Vocea unui orb</u> de <u>Z. Antinescu</u>	65
<u>La Armata Română</u> de <u>C. D. A.</u>	78
<u>Scame pentru cei răniți</u> de <u>Iosif Vulcan</u>	81
<u>Rugăciunea unui Român</u> de <u>N. Pruncu</u>	85
<u>La martirii Români de lângă Plevna</u> de <u>Z. Antinescu</u> .	87
<u>Cântec de războiu</u> de <u>I. Roșca</u> și <u>D. Constantinescu</u> .	90
<u>Odă Măriei Sale Carol I, Domnul Românilor</u> de <u>I. Ianov</u>	93
<u>Românii au invins</u> de <u>A. Zorillă</u>	96

	<u>Pag.</u>
Sânge și lacrimi de X.	100
Stănțe Contemporane de <u>N. Scurtescu</u>	103
Iu memoria căpitanului Valter Mărăcineanu de N. N. S. .	119
Luarca Rahovei de B. A. Vineșiu	122
Cununa de laur de Petre Dulfu	124
Armatei Române de S. I. P.	127
Oșteanul de St. Poppini	129
Ecou rășboinic de N. Predescu	135
Românii au învins de Eufrosina C. Homoriceanu . .	137
Odă armatei române de Sava N. Șoimescu	139
Copila Basarabiei de Un student Român din Basarabia	147
Stegarul de Al. A. Macedonsky	150
Oșteanul rănit de D. M. Stănescu	152
Pacea de S. N. Șoimănescu	154
Mormântul vitejilor de D. C. Pleșoianu	158
Căpitanul Mărăcineanu de D. M. Stănescu	161
României de O. C. Pleșoianu	163
Să cânt de Scarlat C. Moșcu	165
Nu cătușe de D. M. Stănescu	166
Cânt patriotic de Nic. I. Pruncu	168
Grivița de C. Cârlova	171
Tunul scăpat de Niculae Pruncu	175
Dorobanțul de S. N. Șoimescu	177
Călărașul rănit de Sava N. Șoimescu	199
La scumpa țara mea de Merișescu	204
Armonia de I. N. Polyhroniade	209
La Armata Română de Al. Cârpenișeanu	212
La oștenii Români de A.	214
Oștenilor Români de G. Garbinu	216
Armatei Române de Scipione I. Bădescu	217
Despărțirea Basarabiei de România de <u>Iosif Vulcan</u> .	219
30 August 1877 de G. Bengescu	221

Tip. GUTENBERG, Joseph Göbl, Bucuresci.

Cărți literare editate de aceeași librărie

		L. R.
COLECȚIUNEA SFETEIA	V. ALEXANDRI. Despot-Vodă	1.—
	M. EMINESCU. Proză	1.—
	C. NEGRUZZI. Poezii și teatru	1.—
	BERNARDIN de SAINT PIERRE. Paul și Virginia. Co-	
	liba indiană	1.—
GR. COATU. Din viața țărănească	1.50	
G. COȘBUC. Fire de tort, poezii	2.50	
—	Cântece de vitejie	1.—
—	Chrestomația pentru toți Români	—90
—	Războiul nostru pentru neatărnare	—95
—	Povestea unei coroane de oțel	1.50
—	Sacotala	5.—
—	Aenis	2.50
L. DAUȘ. Dușmanii neamului	2.50	
BUCURA DUMBRAVĂ. Haiducul	2.—	
ALEX. GHERGHEL. Cântece în amurg	2.50	
A. HOLBAN. Oameni celebri din antichitate	3.50	
H. LECCA. Cancer la inimă.	1.—	
S. NĂDEJDE. Patimi	2.—	
—	Robia Banului	2.—
I. SLAVICI. Din bătrâni — Manea	2.50	
TH. SPERANȚIA. Anecdote populare I	2.50	
—	„ „ II	2.50

20